

**UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI
FILOZOFICKÁ FAKULTA**

**KATEDRA SOCIOLOGIE, ANDRAGOGIKY A KULTURNÍ
ANTROPOLOGIE**

**PŘÍNOS ÚČASTI SŠ V ZAHRANIČNÍCH
VÝMĚNNÝCH POBYTECH**

**BENEFITS OF PARTICIPATION IN FOREIGN
EXCHANGE PROGRAMME AT SECONDARY
SCHOOLS**

Magisterská diplomová práce

Obor studia: Andragogika

Autor: Bc. Eva Holešová

Vedoucí práce: doc. Mgr. Miroslav Dopita, Ph.D.

Olomouc 2018

Prohlašuji, že jsem magisterskou diplomovou práci na téma „*Přínos účasti SŠ v zahraničních výměnných programech*“ vypracovala samostatně a uvedla v ní veškerou literaturu a ostatní zdroje, které jsem použila.

V Ostravě dne 4. dubna 2018   Podpis .....

Poděkování

Děkuji panu doc. Mgr. Miroslavovi Dopitovi, Ph.D. za cenné rady, připomínky a čas, který mi věnoval při vedení této práce. Děkuji Mgr. Heleně Slivkové za cenné informace a nasměrování. Také děkuji všem svým blízkým za trpělivost.

Anotace

Jméno a příjmení:	Bc. Eva Holešová
Katedra:	Katedra sociologie, andragogiky a kulturní antropologie
Obor studia:	Andragogika
Obor obhajoby práce:	Andragogika
Vedoucí práce:	doc. Mgr. Miroslavovi Dopitovi, Ph.D.
Rok obhajoby:	2018

Název práce:	Přínos účasti SŠ v zahraničních výměnných pobytech
Anotace práce:	Cílem práce je zjistit přínos účasti středních škol v zahraničních výměnných pobytech. Na začátku diplomové práce je obecně popsána současná Společnost vědění. Následuje popis obecných vzdělávacích cílů v EU (Evropská unie). V další kapitole je popsán legislativní rámec v ČR (Česká republika) a to pro preprimární, primární a sekundární vzdělávání. Pro hlubší pochopení fungování mezinárodní spolupráce středních odborných škol je popsán program Erasmus + a také všechny nástroje evropské mobility a spolupráce. Tyto nástroje jsou

	<p>klíčem pro zodpovězení otázky, zda rámec EQF (European qualification framework) ovlivňuje výběr partnera pro projektovou spolupráci a mobility. Nástroj ECVET (European credit for vocational education training) zodpověděl otázku, jaký přínos znamenají projektové mobility pro žáky střední odborné školy. Celý rámec výzkumu je zastřešen případovou studií a to jednoho případu školy - Mendelovy střední školy. Pomocí analýzy dat jsem zjistila počet vyjíždějích žáků na projektové mobility na MSŠ (Mendelova střední škola). Vyústěním celé práce je závěr této studie, ve které je popsáno naplnění celého cíle práce a to přínos těchto výměných pobytů pro MSŠ.</p>
<p>Klíčová slova:</p>	<p>Erasmus +, ECVET (European credit for vocational education training), EQF (European qualification framework), SOŠ (střední odborná škola), ISCED (International standard classification on education), případová studie, přínos, mobilita</p>
<p>Title of Thesis:</p>	<p>Benefits of participation in foreign exchange programme at secondary schools</p>
<p>Annotation:</p>	<p>The main aim of this work is to find out the benefits of participation in foreign exchange programme at secondary schools. At the introduction there is</p>

	<p>generally described knowledge society. This chapter is followed by description of general aims of EU. In the next step is introduces legislative frame of pre-primary, primary a secondary education in Czech Republic. For deeper understanding working of international cooperation among vocational schools is described through programme Erasmus +. Also, there are introduces all European instruments for mobility and collaboration. These instruments are key for answering the question if European qualification framework have an influence on selection of school partnership. Instrument ECVET will give us answer what benefit means project mobility for vocational school pupil. All framework of this work is based on case study of one case – Mendel vocational school. By using data analysis, I found out the number of pupil who drive out to this project mobilities in one school – Mendel vocational school. Outcome of this diploma work is described by case study at the end.</p>
Keywords:	Erasmus +, ECVET, EQF, Secondary schools, ISCED, Case study, Benefit, Mobility
Názvy příloh vázaných v práci:	Příloha č.1 - Klasifikace oborů vzdělávání (CZ-ISCED 2013) – systematická část

	<p>Příloha č.2 - Hodnotící formulář ECVET</p> <p>Příloha č. 3 - Certifikát MSŠ</p> <p>Příloha č. 4 - Europass</p>
Počet literatury a zdrojů:	72
Rozsah práce:	117 s. (128 929 znaků s mezerami)

Obsah

1. Společnost vědění	12
1.1 Obecné cíle výchovy a vzdělávání v EU	17
1.2. Celoživotní vzdělávání versus celoživotní učení	19
1.3. Legislativní rámec formálního primárního, preprimárního a sekundárního vzdělávání v české republice	34
1.4. Rámcový vzdělávací plán pro střední odborné školy.....	37
1.5 Nástroje evropské spolupráce na podporu mobility.....	38
1.6. Historie programů EU na podporu vzdělávání aneb od Leonarda da Vinci k Erasmu+.....	57
1.7. Národní agentura v České republice realizována prostřednictvím Domu zahraniční spolupráce	63
1.7.1 Současné aktivity Domu zahraniční spolupráce	65
1.7.2. ERASMUS + a střední odborné školy	72
2. Výzkumný problém.....	87
2.1. Výzkumný cíl a výzkumné otázky	88
2.2 Výzkumné strategie	89
2.3. Volba metod a sběr dat	90
2.4. Příprava výzkumného nástroje	91
2.5. Volba případu.....	92
2.6. Případová studie SŠ Mendelova	93
Závěr studie	99
Závěr.....	101

Seznam použití literatury.....	103
Seznam internetových zdrojů.....	105
Seznam zkratk.....	111
Seznam obrázků.....	114
Seznam schémat.....	115
Seznam tabulek.....	116
Seznam příloh.....	117
Přílohy.....	118

Úvod

Pohybujeme se v době, kdy hranice Evropy jsou překonány. Již 15 let jsme členy Evropské unie, kde se nejenom nám, ale především našim dětem otevírají nevídané možnosti.

Pro svou diplomovou práci jsem si vybrala téma „Přínos účasti SŠ v zahraničních výměnných pobytech“. Důvodem volby tohoto tématu bylo také to, že jsem v roce 2000 pracovala přímo v tehdejší národním programu SOCRATES – podprogramu pro mateřské, základní a střední školy Comenius. Přímou jsem absolvovala kontaktní semináře, na kterých si střední a základní školy vybíraly své partnery pro spolupráci. Za tu dobu se toho moc změnilo, jak to i popisují v aktivitách, které realizuje dnes už Dům zahraniční spolupráce.

Dalším důvodem byla má zvědavost, jak vlastně výměnné pobyty přispívají střední odborné škole i žákům.

Než jsem začala psát tuto práci, neměla jsem tušení, kolik evropských nástrojů evropských mobilit existuje a jak jsou využívány právě při projektových spolupracích a mobilitách. Abych zjistila přínos těchto mobilit, vybrala jsem si pro svou práci jednu střední odbornou školu, ve které jsou realizovány mobility a projektové spolupráce již delší dobu, a hlavně jsou realizovány kvalitně. Pro výzkum jsem si zvolila metodu případové studie. Pomocí analýzy dokumentů a analýzy jsem došla ke zjištění přínosu těchto mobilit pro tuto jednu školu.

Práce je členěná od obecných témat ke kapitolám specifickým. První kapitolou je charakteristika dnešní společnosti v dění. Následují obecné cíle výchovy a vzdělávání v EU, na které navazuje charakteristika a popis legislativního rámce formálního preprimárního, primárního a sekundárního vzdělávání.

Jak jsem již zmínila výše, dnes už existuje spousta nástrojů pro evropskou spolupráci v oblasti mobilit. Ty popisuji v následující kapitole.

Abychom pochopili současnost musíme znát minulost. Proto jsem v dalších kapitolách popsala celou historii původního SOCRATA a došla až k současným nabízeným aktivitám, které jsou realizovány Domem zahraniční spolupráce.

Celý program, který dnes nabízí veškeré aktivity, mobility a spolupráce se jmenuje Erasmus +. Protože mou výzkumnou otázkou je „Kolik žáků Mendelovy střední školy se zúčastnilo jednoho projektu mobilit“ popsala jsem aktivity, které nabízí Erasmus + právě pro střední odborné školy.

Pro svou práci jsem si vybrala střední odbornou školu a to proto, protože gymnázia nenabízí tak široké spektrum mobilit pro své žáky. Důvodem je to, že Erasmus + vychází z toho, že žáci gymnázií půjdou na vysoké školy, kde mají velké možnosti stáží i výměnných pobytů i studijních pobytů právě prostřednictvím programu Erasmus+. Pro svou práci jsem si vybrala deskriptivní případovou studii, protože jsem narazila na časovou bariéru u žáků v jejichž možnostech nebylo mi poskytnout rozhovory.

1. Společnost vědění

Žijeme ve společnosti, která se vyznačuje prudkými změnami a zvraty. Naše společnost byla pojmenována jako Společnost vědění. Toto vědění vystřídaloz rozmach zemědělství, průmyslu i služeb. Společnost vědění se také vyznačuje nepřeborným množstvím znalostí, které nás více pohlcují a jsou nezbytné pro život v této společnosti.

Společnost vědění, nebo také označována jako společnost znalostí z anglického termínu *knowledge society*. Tento termín je také často překládán jako společnost vzdělání, učící se společnost, vzdělanostní společnost, společnost poznání. Někteří ji nazývají také „chytrou společností“. Toto je označení pro dnešní společnost, nebo pro společnost ke které směřujeme. Velký význam v této naší společnosti má proto rozšíření hranic, co se týče vzdělávání a užší spolupráce na poli Evropy i celosvětově. A protože nedílnou součástí naší společnosti jsou informace je potřeba si uvědomit rozdíl mezi informací a věděním.

Petrusek (2006) ve své knize „Společnost pozdní doby“ říká, že informace jsou, jak řečeno, strukturovaná a formátovaná data, která nefungují, dokud nejsou aktivizována a prakticky užita, a jejichž existence je totálně závislá na existenci technologií, jimiž jsou tvořena nebo v nich jsou uložena. Zatímco vědění, jak mu tradičně rozumíme, tedy zejména „vědecké vědění“, prochází náročným verifikačním a falzifikačními procedurami, ale nepožaduje se přitom po něm, aby bezprostředně sociálně-ekonomicky fungovalo. Informace jsou z těchto procedur vyňaty a jejich praktické fungování je jejich existenční podmínkou „*cogito sine qua non*“ (Petrusek, 2006, s. 410). Nestačí se tedy obklopit informacemi, knihami, odbornými publikacemi či internetovými články. Důležité je, jak s danými

informacemi naložíme a převedeme tyto informace na formu vědění. Vědění je informace nesoucí význam, je to více než informace.

Pojem společnosti vědění poprvé použil Peter Drucker roku 1969 ve své práci „Věk diskontuity“. Hlavní znaky společnosti vědění představují technologické změny, změny v ekonomické struktuře, proměny profesní struktury a trhu práce. Přičemž předchůdci společnosti vědění byly teorie postindustriální a informační společnosti (Drucker, Věk diskontinuity, 1994).

Různé strategické cíle a vzdělávací programy mají za úkol přispět ke splnění cíle vytvořením společnosti vědění. Učit se vědět (*learning to know*) je jedním ze čtyř pilířů celoživotního vzdělávání, které jsou uvedeny v tzv. Delorově zprávě neboli v díle „Učení: Dosažitelný podklad“ z roku 1996 a představují zprávu vydanou komisí UNESCO (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organizátor). Zde učit se poznávat (učit se vědění) stojí vedle pilířů učit se žít společně s ostatními (*learning to live together*), učit se jednat (*learning to do*) a učit se být (*learning to be*) – toto je popisováno jako obecné vědění a porozumění vědeckému vývoji. Je tak řazeno do širšího pojmu v historickém kontextu, uvědomování si kompetencí a jejich využití (UNESCO, 1996, s. 20-21). Z tohoto dokumentu je patrné, že vědění, které získáváme procesem vzdělávání je nikdy nekončící proces, a je zde také zdůrazněno, že by vzdělání mělo být bráno jako prostředek k udržení míru, svobody a sociální spravedlnosti (Učení: Dosažitelný podklad, 1996). Na vzdělání je kladen důraz v důležitých dokumentech, ale i představitelé Evropské unie považují vzdělanost za bránu k řešení problémů současné společnosti. Řeší se v tomto duchu konkurenceschopnost země, sociální problémy a rozvoj aktivní společnosti. Je to ale opravdu takto?

Zaujalo mě přirovnání vědění z historického pohledu autorů Kellera a Tvrdeho v jejich díle „Vzdělanostní společnost“. Podle nich nejprve působila škola jako jakýsi chrám vědění, jako monumentální instituce dostupná pouze úzké elitě vyvolených. Po druhé světové válce má vzdělání v demokratizační fázi sloužit jako výtah, s jehož pomocí se široké vrstvy obyvatel dostanou sociálně o několik pater výše v sociální struktuře, stanou se pevnou součástí širokých a v blahobytu žijících středních vrstev. V dnešní době se škola „stále více proměňuje v jakousi pojišťovnu, vzdělání už negarantuje vzestup zdaleka tak spolehlivě, jako tomu bylo ve vyspělých zemích v optimistických šedesátých letech (Keller a Tvrdý, 2010, s. 15-16).

K rozvoji společnosti vědění přispěla agentura UNESCO organizací WSIS (World Summit on the Information Society), kterou prolínala čtyři témata: svoboda projevu, kvalitní vzdělání pro všechny, univerzální přístup k informacím a vědění, kulturní a lingvistická diverzita – tato témata zároveň představují základní kameny přístupu UNESCO, které odráží v programech, které připravuje. Tyto programy, konference, semináře, zasedání a strategické plány mají vést k inkluzivní vzdělanostní společnosti pro mír a udržitelný rozvoj (Building inclusive knowledge societies, 2014).

Vztah společnosti vědění ke vzdělání, znalostem a informacím je z výše uvedených poznámek zřejmý. Moderní společnost klade velký důraz na zdokonalování kompetencí a rozvoj všech druhů vzdělávání – formálního, neformálního a informálního. Tím nám ale vyvstává spousta nesrovnalostí a otázek vztahu společnosti znalostí a vědění k tradicím, řemeslnickým pracím a průmyslovým pozicím. Bez těchto článků nemůže společnost vědění fungovat. Liessmann ve své knize „Teorie nevzdělanosti“ k danému problému uvádí, že

veškeré vědění, jak zní krédo právě společnosti vědění, rychle zastarává a ztrácí hodnotu. Liessmann je rakouským filozofem a profesorem na vídeňské univerzitě, jeho zmiňovaná práce obsahuje obrovskou kritiku společnosti vědění i celoživotního vzdělávání. Ve svém díle také uvádí, že v celé oblasti vzdělávání je v neposlední řadě patrné, že místo společnosti vědění se přibližujeme velkou rychlostí ke společnosti kontroly, a téměř všechno o co se v poslední době projednává pod hlavičkou „autonomie“, se řídí imperativem sociální struktury založené na ovládnutí prostřednictvím sebekontroly ovládaných (Liessmann, 2008 s.22, s.118).

Pokud se znovu podíváme do poznámek Kellera a Tvrdeho, je jasné že i oni v několika místech své práce naráží na kritiku společnosti vědění, například na nesmyslný hon za tituly, přeúčenost společnosti, která mnohdy vede k vysoké míře nezaměstnanosti. Tento jev ale vysvětlují tak, že nárůst absolventů vysokých škol, tak také zkvalitňování přídavného vědění považujeme za naprosté priority politiky každé kulturní země. Je jen třeba zbavit se iluzí o tom, že rozvoj vzdělanosti je sám o sobě schopen vyřešit problémy, kterým čelí moderní společnost ve fázi globalizování ekonomiky a služeb. Žít v iluzích a konejšit se pověrami není přece důstojné vzdělaných lidí (Keller a Tvrdý, 2010, str.6).

Koncept společnosti vědění čelí v poslední době mnoha námitkám. V posledních letech docházelo dokonce i k redefinování této společnosti. Jakou má tedy vlastně vzdělání úlohu ve společnosti vědění? Jednoznačně můžeme říci, že jsme všichni tlačeni abychom dosáhli co nejvyššího vzdělání. V práci absolvujeme různá školení a v soukromém životě se musíme učit také. Tlačí nás k tomu například výrobci, kteří stále obnovují přístroje, obnovují aplikace i třeba ovládnutí ledničky se stává vysoce sofistikovanou činností. Díky rozvoji počítačových technologií je

nám umožněno pracovat z domu – bariéry hranic mezi zeměmi jsou tímto bourány. Získáváme za kratší dobu bez vynaložení sil velké množství informací. Dochází tím k rozšíření možností třeba i ve výrobě. Tento technologický pokrok a rozvoj informační vědy popisuje vysokoškolský profesor Jiří Cejpek (2005), který se zabýval především dějinami knihoven, knihovnictvím a informačním vědám. Říká, že Informace, jako zaznamenané lidské poznání i jako psychofyziologický jev a proces, jímž se uskutečňuje interakce člověka s jeho okolím, je významnou kulturní hodnotou. Je stavebním materiálem, z něhož se vytváří stavba lidské kultury. Proto je nezbytné „ukotvení“ informační vědy v širším i užším pojetí ve filozofii a v humanitních a sociálních vědách, které reflektují stav, vývojové tendence a rozpravy současné společnosti (Cejpek, 2005). Přístup k informacím znamená získat vědění dříve než ostatní. Už od základních škol jsou naše děti i učitelé ve školách pod tlakem nových a nových informací. Je těžké vyselektovat ty potřebné, relevantní a informace nepotřebné a nepravdivé. Prostředí spolupráce je více než nutné. Evropská unie poskytuje obrovský prostor spolupráce v oblasti vzdělávání již od škol mateřských až po spolupráci mezi podniky i jednotlivci. Orientace v oblastech požadavků na vzdělávání je regulováno jak ze strany státu, tak ze strany Evropské unie.

Vzhledem k velkým rozdílům mezi národními vzdělávacími systémy zavedla Evropská unie několik nástrojů, které umožňují přenos kvalifikací a dovedností pro akademické či profesní účely. Tento systém má také pomoci občanům při jejich profesním uplatnění.

Propojením kvalifikačních systémů na národní a sektorové úrovni, které umožní uvést je do vzájemného vztahu.

1.1 Obecné cíle výchovy a vzdělávání v EU

„Žijeme v době prudkých a obtížně předvídatelných společenských změn, které se netýkají jen naší země. Vedle nenápadných, ale pronikavých, změn podmínek života – technických, politických, společenských i lidských – jsou tu velké procesy evropské i globální, jež nutně ovlivňují postavení i poslání vzdělávacích soustav, výchovy a veškerého učení se vzdělávacím záměrem. Stanovení dlouhodobé strategie vzdělávání a výchovy pro českou společnost tedy vyžaduje i hlubší teoretický rámec: výchozí představa o povaze člověka jako osoby a jejího vztahu k lidské společnosti a přírodnímu řádu. Teprve tento širší pohled dovolí jasně formulovat cíle a priority vzdělávací soustavy a poskytne tak hlavní argumenty pro volbu konkrétních cest a nástrojů jejich realizace“ (Bílá kniha, 2001). Tento text můžeme najít v textu Bílé knihy, které se stala nástrojem vzdělávací politiky pro členské země Evropské unie. Je souhrnem doporučení pro členské státy, které mají společné cíle a strategie. Tyto společné cíle a strategie jsou naplňovány v rámci evropské a mezinárodní spolupráce ve vzdělávání. Mezinárodní aktivity v oblasti vzdělávání se v České republice realizují ve čtyřech základních oblastech. A to v oblastech: **„Plnění úkolů a závazků vyplývajících z úsilí České republiky o plné členství“**, **„Spolupráce s členskými zeměmi Evropské unie a přidruženými zeměmi“**, **„Programy evropské spolupráce ve vzdělávání a mobility“** a v **„Přípravě a využívání strukturálních fondů Evropské unie.“** V Bílé knize jsou tyto závazky a cíle definovány jako: „Plnění úkolů a závazků vyplývajících z úsilí České republiky o plném členství znamená to, aby čeští občané stejně jako ostatní občané Evropské unie byli schopni plně využít svého práva studovat, připravovat se na budoucí povolání v kterémkoliv z členských států Evropské unie. Dalším úkolem je uznání kvalifikace, jež je nutná pro výkon

tzv. regulovaných profesí v Evropské unii. V Evropské unii byl zaveden systém uznávání profesních kvalifikací, který zaručuje, že jestliže zájemce z určité země Evropské unie chce regulovanou profesi vykonávat v jiné zemi, může tak učinit, pokud prokáže, že dosáhl příslušné kvalifikace v domovském členském státě, kde ho tato kvalifikace opravňuje k vykonávání příslušné profese. Jestliže jsou podstatné rozdíly v tom, jak domácí kvalifikace dosáhl a jaká je požadována v hostitelské členské zemi, musí projít adaptačním obdobím vzdělání nebo absolvovat zkoušku způsobilosti. Spolupráce s členskými zeměmi Evropské unie a přidruženými zeměmi znamená, že každá země bude uplatňovat evropskou dimenzi v obsahu vzdělávání, zvláště výukou a šířením jazyků členských států. Bude podporovat mobilitu studentů a učitelů, mimo jiné usnadněním uznávání akademických diplomů a započítáváním doby studia. Každá země bude podporovat spolupráci mezi vzdělávacími zařízeními, rozvoj výměny informací a zkušeností týkajících se otázek rozvoje národních vzdělávacích systémů členských států, rozvoj výměny studentů, mládeže, učitelů a vychovatelů. Bude podporovat rozvoj distančního vzdělávání. Zvláštní důraz se klade na **realizaci principu celoživotního učení**, které se uskutečňuje prostřednictvím záměrně organizovaného **formálního (školského)** a **neformálního (mimoškolského)** vzdělávání, i jako spontánně probíhající učení v různých životních situacích **(informální vzdělávání)**“ (Bílá kniha, 2001, s.30). V následující kapitole popíši tyto typy vzdělávání podrobně. Zároveň objasním rozdíl mezi celoživotním vzděláváním a učením.

1.2 Celoživotní vzdělávání versus celoživotní učení

Naše současná společnost se nachází v době rozvoje, kdy je pro nás v mnoha směrech spousta nových a neznámých věcí – jak jsem se již zmínila výše. Dochází k prudkému vývoji moderních technologií a s tím souvisí vstřebávání mnoha nových poznatků v osobním i profesním životě. Stroje nahrazují lidi. Dochází k navyšování mnoha požadavků na každého z nás. Proto se stává nezbytností se celoživotně vzdělávat. Musíme se naučit reagovat flexibilně na nejrůznější změny a požadavky a tím rozvíjet své znalosti v mnoha směrech.

V současné době je pojem celoživotního vzdělávání velmi aktuálním tématem. S celoživotním vzděláváním se lze setkat v nejrůznějších vzdělávacích institucích, ve vzdělávacích programech, v evropských i národních grantových výzvách. Definováním tohoto pojmu se zabývá Bočková, která jej vysvětluje takto: „*Celoživotní znamená celý život trvajícím*“. Podle autorky se člověk může vzdělávat od narození do smrti. Autorka také vidí vzdělávání v tom směru, že se každý může do vzdělávacího procesu zapojit kdykoliv v průběhu svého života. V tomto smyslu je vnímán patrný přechod od vzdělávání časově a obsahově uzavřeného, situovaného do období dětství a dospívání, ke vzdělávání, které je otevřené po celý život a nabízí tak své vzdělání doplnit, rozšířit, prohloubit, či dokonce zcela změnit podle aktuálního zájmu a potřeb ve všech životních etapách (Bočková, 2002, s.11).

Bartoňková vidí jako hlavní cíl celoživotního vzdělávání jako vytvoření vhodného sociálního, politického a ekonomického prostředí, které umožní každému člověku bez výjimky a v plném rozsahu rozvinout svůj talent a umožnit mu, aby realizoval svůj tvořivý potenciál s důrazem na zodpovědnost za vlastní život a dosažení osobních cílů.

Jedná se o souvisle probíhající permanentní proces formování člověka zaměřený na rozvoj jeho vědomostí, schopností, způsobilostí a na získávání zkušeností, které mu umožní poznat včas své možnosti. Tím se zapojí do kultivace sebe samého, svého sociálního a profesního prostředí tak, aby přitom rozuměl i změnám, které probíhají v jeho makroprostředí. Důležitým a typickým znakem celoživotního vzdělávání je dynamičnost, která se projevuje v neustálém přizpůsobování nově vznikajícím potřebám (Bartoňková, 2013, s. 14).

Bartoňková vysvětluje rozdíl mezi vzděláváním a učením tak, že učení je činnost jedince, zatímco vzdělávání (a výchova) je relativně souvislou řadou sociálních aktivit, která je spjata s určitou institucí. Pohledy mohou být různé. Palán vidí pojem učení jako proces, během kterého učící se získává nové poznatky, dochází k realizaci dispozic a jsou získávány zkušenosti bez ohledu na to, zda se tak děje vědomě, soustavně a záměrně (intencionálně) nebo bezděčně, náhodně, živelně, mimovolně či latentně (funkcionálně) (Palán, 2002, s.116). Bartoňková vysvětluje celoživotní učení jako rozvoj lidského potenciálu (Bartoňková, 2013, s. 22).

Bočková řadí mezi znaky celoživotního vzdělávání tyto následující aspekty (Bočková, 2002, s. 27):

- dostupnost učebních možností bez ohledu na věk, pohlaví nebo zaměstnání,
- uznání významu mimo institucionálního učení v různých prostředcích, neomezovaného na prostředí na prostředí vzdělávací instituce,
- rozmanitost prostředků a metod výuky a učení,
- u těch, kdo se učí, jsou podporovány osobní rysy potřebné pro navazující učení, vč. motivace a schopnosti využívat režim samostatného a nezávislého učení,
- koncepce celoživotního učení jako protiklad a alternativa k jednostranným vzdělávacím filozofiím, které pojmají vzdělávání jako proces vymezený začátkem a konce.

S pojmem celoživotního vzdělávání se setkáváme už v devadesátých letech 20. století. OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development) rozpracovalo již dříve navrhované myšlenky učení jako kontinuálního procesu. Zásadní pak byla zpráva Mezinárodní komise pro vzdělávání UNESCO z roku 1996 Learning: the treasure within (Učení je skryté bohatství) – Delorsova zpráva. Učení bylo podle tohoto dokumentu založeno na čtyřech pilířích: učit se vědět, učit se jedna, učit se žít pohromadě s druhými, učit se být (Unesco, Learning: the treasure within, 1996).

Znázornění jednotlivých pilířů CŽV (celoživotního učení):

Obrázek č. 1: DELORES – Pilíře CŽV, 1996, s. 37

Zdroj: Unesco, Unesco, Learning: the treasure within, 1996

OECD prezentovala svůj renovovaný koncept celoživotního učení pod názvem Lifelong learning for all (Celoživotní učení pro všechny). Tento koncept obsahoval deklarované cíle dosáhnout vyšší zaměstnanosti, ekonomického rozvoje, prohloubení demokracie a politické soudržnosti (Šerák, 2009, s.15).

V roce 1996 se do celosvětových diskuzí na téma celoživotní učení následně výrazně zasáhla EU. Tento rok byl vyhlášen Evropským rokem celoživotního učení a aktivity s tím spojené doprovázela Bílá kniha o vzdělávání a odborné přípravě: vyučování a učení – cesta k učící se společnosti. Tento dokument jasně deklaroval klíčové role celoživotního učení pro rozvoj Evropské unie včetně všech zúčastněných zemí.

Celoživotní učení je považováno za jeden z významných nástrojů k dosažení hlavních cílů Evropské unie – vytvoření sjednocené Evropy s vysokou a udržitelnou životní úrovní, vysoká zaměstnanost vyspělé pracovní síly, společnosti soudržné s aktivními občany, kteří se mohou sami individuálně realizovat (Rabušicová & Rabušic, 2008, s. 9-10).

Všechny myšlenky uvedené výše můžeme nalézt v **Memorandu o celoživotním učení** (2000). V Memorandu je zmíněno šest základních idejí, na jejich základě by mělo celoživotní učení probíhat (Memorandum):

- nové základní dovednosti pro všechny,
- investice do lidských zdrojů,
- inovace ve vyučování a učení,
- oceňování učení,
- přehodnocení poradenství,
- přiblížení učení domovu.

Memorandum také formalizuje tři různé způsoby učení (formální, neformální a informální), kterým lze získat požadované dovednosti a kompetence. Zdůrazňuje, že společnost by měla podporovat a oceňovat všechny tři kategorie učení (Memorandum, 2018).

V naší republice bylo vytvořeno několik dalších strategických dokumentů, které se danými tématy zabývají. Jeden z nejdůležitějších je „Národní program rozvoje vzdělávání v České republice **„Národní program rozvoje vzdělávání v České republice“**, tzv. **Bílá kniha** (2001).

Prvním z bodů hlavní strategické linie vzdělávací politiky zahrnuje „Realizaci celoživotního učení pro všechny“. Připomíná, že je nutné uspokojovat a vyvolávat vzdělávací potřeby dětí, mládeže a dospělých odpovídajícím zvyšováním kapacit ve školách a dalších vzdělávacích institucích tak, aby byla zajištěna dostupnost všech úrovní vzdělávání a poskytována příležitost k maximálnímu rozvoji různorodých schopností všem jedincům v průběhu celého života v souladu s principem spravedlnosti a využívání talentů (Bílá kniha, 2001, s. 87).

Mezi další patří **„Operační program Rozvoje lidských zdrojů“** (OPRLZ, 2003), **„Strategie rozvoje lidských zdrojů“** (SRLZ, 2003), **„Dlouhodobý záměr rozvoje vzdělávání a rozvoje výchovně vzdělávací soustavy v ČR“** (DZVR, 2007). V tomto dokumentu je hlavním cílem nastolení celoživotního učení jako běžné praxe. Tato strategie také přináší podrobnou analýzu současné situace v České republice. Na jejím základě definuje vize a strategie rozvoje celoživotního učení v ČR. Autoři upozorňují na to, že praxe nebude jednoduchým procesem. Nezbytné je zapojení všech zainteresovaných stran. Nabídnutá vize zní: „Poskytnout všem skupinám populace v průběhu celého života příležitost k získání a uznávání kvalifikací použitelných na trhu práce a ke zdokonalování klíčových kompetencí potřebných pro uplatnění v pracovním, občanském i osobním životě“ (Rabušicová & Rabušic, 2008, s. 18).

Základním kamenem české vzdělávací politiky je „**Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020**“, její název je jednoduše „Strategie 2020“ (Strategie 2020, 2014). S tímto dokumentem souvisí jeden z implementačních dokumentů „**Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období 2015-2020**“ (ZVRVS, 2014).

Podstatou těchto dokumentů je obecná myšlenka celoživotního učení, pro jehož rozvoj má být vytvořen v České republice koncepční základ. Vzdělávací politika musí věnovat adekvátní pozornost všem hlavním typům vzdělávací příležitosti. Nezabývat se pouze formálním vzděláváním, ale i vzdělávání neformální a rozrůstající se oblastí informálního učení (Strategie 2020, 2014, s.5).

Dalšími třemi klíčovými dokumenty se kterými se od roku 1996, který byl ustanoven jako rok celoživotního vzdělávání, pracuje jsou:

- UNESCO: „Učení: dosažitelný poklad“
- OECD: „Celoživotní učení pro všechny“
- EU: „Bílá kniha o vzdělávání“

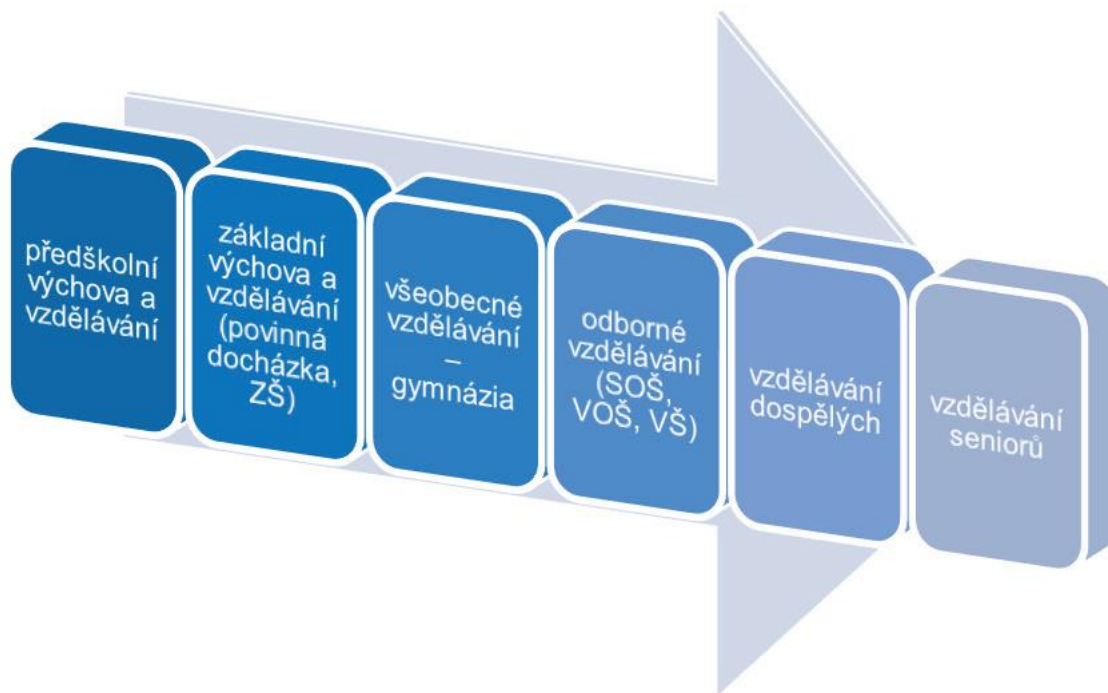
V následující kapitole popíšete etapy celoživotního vzdělávání, které navážou na formální vzdělávání v našich školách.

Etapy celoživotního vzdělávání

Již pohled Jana Amose Komenského byl velmi revoluční a nadčasový. Sdílel již tehdy názor, že celoživotní vzdělávání je nutností. Ve svém díle „Vševýchova“ rozdělil život člověka na osm období, jimž odpovídalo osm stupňů školy. V současné době se setkáváme s velmi podobným členěním jednotlivých etap a s tímto členěním se setkáváme u mnoha autorů. Například Bartoňková dělí etapy na šest následujících (Bartoňková, 2013, s.16):

Předškolní výchova a vzdělávání, základní výchova a vzdělávání po dobu povinné školní docházky na základních školách, všeobecné vzdělávání realizované na gymnáziích, odborné vzdělávání (příprava na povolání) realizované na středních odborných učilištích, vyšších odborných školách a školách vysokých, vzdělávání dospělých zahrnující období jejich produktivního věku i období po skončení jejich ekonomické aktivity realizované různými subjekty (např. školami, podniky, vzdělávacími institucemi, rodinami, neformálními zájmovými skupinami, soukromými osobami a dalšími), vzdělávání seniorů.

Tento obrázek dokládá grafické znázornění rozdělení, které uvádím výše (Bartoňková, 2013, s.16):

Obrázek č. 2: Etapy celoživotního vzdělávání
Zdroj: Bartoňková (2013, s.16)

Další autorkou, která se zabývá etapami celoživotního vzdělávání, jej dělí na tři základní etapy (Bočková, 2002, s. 11-12):

Předškolní výchova – uvádí, že předškolní výchova probíhá obvykle v rodině. Často se na ni ale podílí i různá zařízení realizující předškolní výchovu, jako jsou jesle a mateřská škola. Jesle pokládá autorka za velmi krajní řešení rodiny. Naopak mateřskou školu považuje za velmi důležitou instituci našeho vzdělávacího systému. Poukazuje na velmi důležitou roli této instituce, např. vytváření vztahů s vrstevníky a také příprava dítěte na vstup do základní školy.

Školní vzdělávání – v této etapě v podstatě popisuje čtyři části školního vzdělávání.

Základní vzdělávání – jeho hlavním úkolem je poskytnout všeobecné vzdělání a vytvořit základ pro další vzdělávání a rozvoj jedince. Říká, že tato etapa je velmi důležitá z hlediska motivace k celoživotnímu učení. Škola je vzdělávací instituce a měla by naučit své žáky učit se efektivně a k učení používat také nejrůznější informační zdroje.

Příprava na povolání – dochází k ní především na nejrůznějších středních školách.

Příprava na život a první zaměstnání – tato etapa je velmi diferencovaná z různých hledisek. Je určena pro výkon náročnějších profesí, pro které je obvykle nutné absolvovat vysokoškolské vzdělání.

Vzdělávání dospělých – třetím závěrečným stádiem celoživotního vzdělávání je vzdělávání dospělých. K této fázi celoživotního vzdělávání dochází až po ukončení soustavného školního vzdělávání a je následován nástup do prvního zaměstnání.

V následující kapitole se budu zabývat a podrobně popíši typy celoživotního vzdělávání.

Typy celoživotního vzdělávání

V následující kapitola se budu věnovat členění celoživotního vzdělávání. A to formální, neformální a informální vzdělávání, a to s přihlédnutím na chápání těchto kategorií v českém prostředí. Bartoňková uvádí ve své publikaci tento přehledný obrázek:

Obrázek č. 3: Typy celoživotního vzdělávání
Zdroj: Bartoňková (2013, s. 17)

Další definování celoživotního vzdělávání můžeme najít v dokumentu „Strategie 2020“ A to formální, neformální a informální vzdělávání/učení.

V dalším odstavci popíši tuto definici podrobněji (Strategie2020, 2014).

Neformální vzdělávání

Neformální vzdělávání je většinou zaměřeno na rozvoj znalostí, dovedností a schopností v zařízeních zaměstnavatelů, v soukromých vzdělávacích institucích, ve školských zařízeních, nestátních neziskových organizacích, v knihovnách a dalších. Lze sem také řadit i nejrůznějších organizované volnočasové aktivity pro všechny věkové kategorie, například rekvalifikace, kurzy, školení nebo přednášky. Nutností pro realizaci neformálního vzdělávání je účast odborného lektora, učitele, trenéra či proškoleného vedoucího (Strategie 2020, 2014, s. 6). Šerák popisuje, že tento typ vzdělávání v nejširším pojetí je v podstatě činnost, která zahrnuje veškeré vzdělávací aktivity mimo školský systém, včetně vzdělávacího působení médií. Jako typický příklad uvádí zejména zájmové vzdělávání, ale i vzdělávání podnikové (Šerák, 2009, s. 16). Bartoňková uvádí další možnosti neformálního vzdělávání – kulturní vzdělávání, zdravotní kampaně. Uvádí také, že cílem neformálního vzdělávání není formální kvalifikace, ale poznání a řešení problémů účastníka pomocí vzdělávání (Bartoňková, 2013, s. 17).

Informální vzdělávání/učení

Informální vzdělávání/učení je charakterizováno jako proces spontánního získávání znalostí, dovedností a schopností z každodenních zkušeností a činností v práci, v rodině a ve volném čase. Obvykle zahrnuje sebevzdělávání, při kterém učící se nemá možnost ověřit si výsledky vlastního učení. Od formálního a neformálního vzdělávání je rozdílné zejména v tom, že není organizované a institucionálně koordinované. Obvykle není systematické a postrádá formující vliv učitele (Strategie 2020, 2014, s. 6-7). Šerák popisuje informální učení jako postupné, často nezáměrné získávané vědomosti, dovednosti, postoje a denní zkušenosti v domácím i pracovním prostředí, ve chvílích volna, odpočinku i pracovního nasazení. V tomto procesu pak můžeme získat poznatky získané četbou či sledováním TV nebo rozhlasu. Uvádí podstatnou věc, že i když se jedná o z velké části neorganizovaný a nesystematický proces, jeho přínos pro celkový rozvoj osobnosti je často zásadní (Šerák, 2009, s. 16).

Šerák dále říká, že všechny tři výše uvedené typy je nutné vždy chápat jako homogenní celek, který by měl umožnit získávat různé kvalifikace a kompetence různými cestami kdykoliv během života (Šerák, 2009, s. 16).

V zahraniční literatuře je výklad formálního vzdělávání definováno jako jakékoliv vzdělávání realizované ve vzdělávacích institucích jakéhokoliv typu – tedy ve školách a dalších institucích. Neformální vzdělávání je definováno jako vzdělávání realizované zařízením, jejichž hlavním smyslem není vzdělávání (Merriam & Bierema, 2014, s. 16).

Jak říká Dvořáková a Šerák, celoživotní vzdělávání, resp. učení je realizováno ve všech fázích lidského života, ale i v celé řadě situací, prostředí a institucí. Celoživotní vzdělávání a učení se odehrává v prostoru, který vymezují dvě osy. První z nich, která vyjadřuje horizontální stránku celoživotního vzdělávání a učení, myšleno tím vzdělávání a učení v průběhu celé délky života (od narození po smrt), je lifelong learning (obvykle překládané jako všeživotní učení). Spojení obou těchto dimenzí umožňuje uvažovat o všech vzdělávacích, resp. učebních aktivitách v průběhu celé životní dráhy člověka (Dvořáková & Šerák, 2016, s. 106).

Veteška a Tureckiová vysvětlují pojem všeživotní učení jako rozšíření učení tak, aby probíhalo bez ohledu na životní etapu, místo, čas a formu učení (Veteška & Tureckiová, 2008, s. 17).

Formální vzdělávání

Formální vzdělávání je realizované ve formálních vzdělávacích institucích, zejména ve školách a jeho prostřednictvím lze dosáhnout stupňů vzdělání (základního vzdělání, základů vzdělávání, středního vzdělávání, středního vzdělávání s výučním listem, středního vzdělávání s maturitní zkouškou, vyššího odborného vzdělávání s konzervatoří, vyššího odborného vzdělávání nebo vysokoškolského vzdělávání) (Strategie 2020, 2014, s.6). Šerák definuje tyto typy vzdělávání jako „učení“. U formálního učení dodává, že mělo v celém vzdělávacím systému ještě v nedávné době dominantní a monopolní postavení (Šerák, 2009, s. 16).

Následující schéma znázorňuje jednotlivé stupně formálního vzdělávání v ČR:

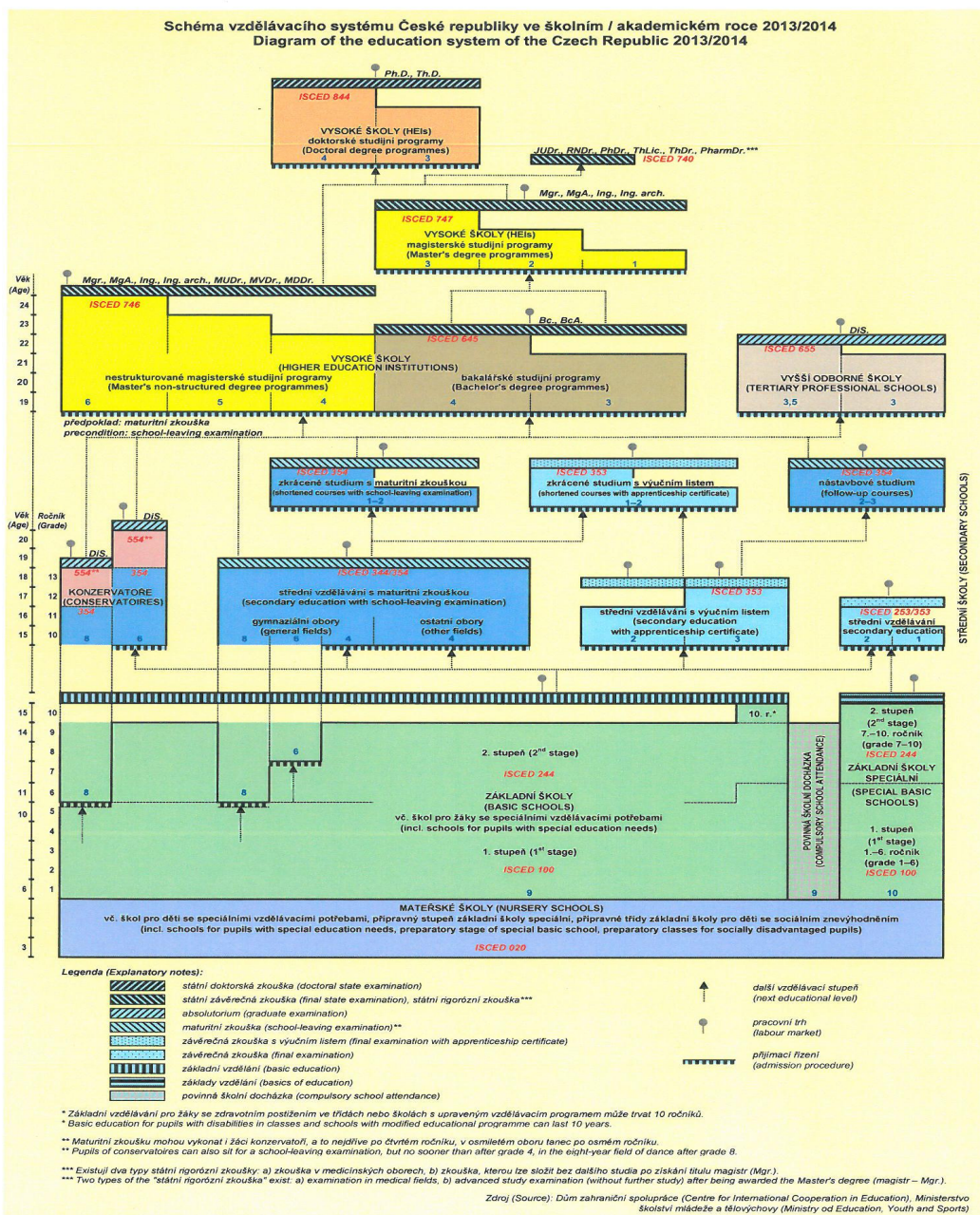

Schéma č. 1: Vzdělávacího systému v ČR

Zdroj: MŠMT (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy) (2018)

1.3. Legislativní rámec formálního primárního, preprimárního a sekundárního vzdělávání v České republice

Zákon č. 561/2004 ze dne 24. září 2004 o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání upravuje předškolní, základní, střední, vyšší odborné a některé jiné vzdělávání ve školách a školských zařízeních, stanoví tyto podmínky, z nichž se vzdělávání a výchova (dále jen „vzdělávání“) uskutečňuje, vymezuje práva a povinnosti fyzických a právnických osob při vzdělávání a stanoví působnost orgánů vykonávajících státní správu a samosprávu ve školství.

„Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „ministerstvo“) zpracovává **Národní program vzdělávání**. Národní program vzdělávání rozpracovává cíle vzdělávání stanovené tímto zákonem a vymezuje hlavní oblasti vzdělávání, obsahy vzdělávání a prostředky, které jsou nezbytné k dosahování těchto cílů. Pro každý obor vzdělání v základním a středním vzdělávání a pro předškolní, základní umělecké a jazykové vzdělávání se vydávají **rámcové vzdělávací programy**. Rámcové vzdělávací programy vymezují povinný obsah, rozsah a podmínky vzdělávání; jsou závazné pro tvorbu **školních vzdělávacích programů**, hodnocení výsledků vzdělávání dětí a žáků, tvorbu a posuzování učebnic a učebních textů a dále závazným základem pro stanovení výše finančních prostředků přidělovaných podle § 160 až 162.

Vzdělávání v jednotlivé škole a školském zařízení se uskutečňuje podle školních vzdělávacích programů.

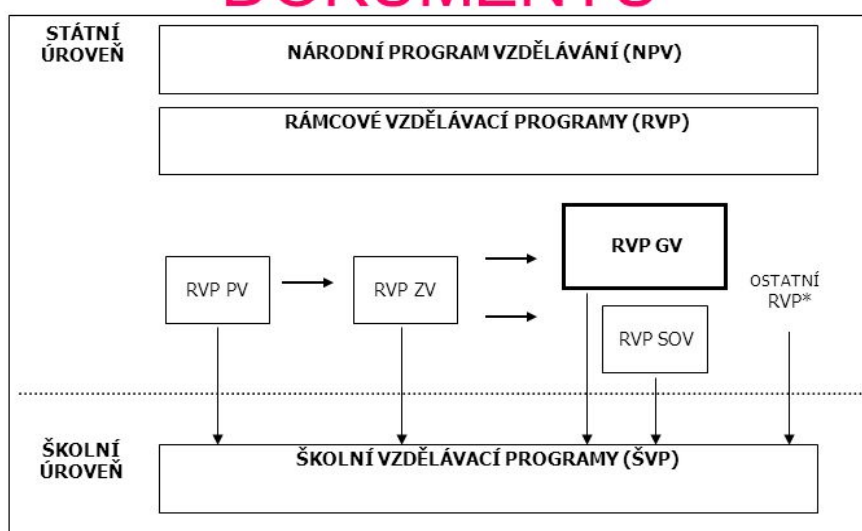
Rámcové vzdělávací programy vydává ministerstvo po projednání s příslušnými ministerstvy. Rámcové vzdělávací programy pro zdravotnické obory vydává ministerstvo po projednání s Ministerstvem zdravotnictví.

„**Školní vzdělávací program** pro vzdělávání, pro nějž podle § 3 odst. 2 vydán rámcový vzdělávací program, musí být v souladu s tímto rámcovým vzdělávacím programem; obsah vzdělávání může být ve školním vzdělávacím programu uspořádán do předmětů nebo jiných ucelených částí učiva (například modulů). Školní vzdělávací program vydává ředitel školy nebo školského zařízení. Školní vzdělávací program ředitel školy nebo školského zařízení zveřejní na přístupném místě ve škole nebo školském zařízení; do školního vzdělávacího programu může každý nahlížet a pořizovat si z něj opisy a výpisy, anebo za cenu v místě obvyklou může obdržet jeho kopii. Poskytování informací podle zákona o svobodném přístupu k informacím tím není dotčeno“ (MŠMT, 2018)

„V souladu s novými principy kurikulární politiky, zformulovanými v Národním programu rozvoje vzdělávání v ČR (tzv. Bílé knize), později ve Strategii vzdělávací politiky ČR do roku 2020 a zakotvení v zákoně 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „školský zákon“), se do vzdělávací soustavy zavádí nový systém kurikulárních dokumentů pro vzdělávání žáků od 3 do 19 let. Kurikulární dokumenty jsou vytvořeny na dvou úrovních – **státní a školní. Státní úroveň** v systému kurikulárních dokumentů představují **Národní program vzdělávání (NVP) a rámcové vzdělávací programy (RVP)**.

Zatímco NVP formuluje požadavky na vzdělávání jako celku, RVP vymezují závazné rámce vzdělávání pro jeho jednotlivé etapy (pro předškolní, základní a střední vzdělávání). Školní úroveň představují školní vzdělávací programy (ŠVP)“ (NUV – Národní ústav vzdělávání, 2018).

SYSTÉM KURIKULÁRNÍCH DOKUMENTŮ

Systém kurikulárních dokumentů

Legenda: RVP PV – Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání; RVP ZV – Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání; RVP GV – Rámcový vzdělávací program pro gymnaziální vzdělávání; RVP SOV – Rámcový vzdělávací program (programy) pro střední odborné vzdělávání.

* Ostatní RVP – rámcové vzdělávací programy, které kromě výše uvedených vymezuje školský zákon – Rámcový vzdělávací program pro základní umělecké vzdělávání, Rámcový vzdělávací program pro jazykové vzdělávání, případně další.

Obrázek č.4: Systém kurikulárních dokumentů v ČR

Zdroj: NUV, 2018

Předmětem další kapitoly bude analýza sekundární vzdělávání v České republice.

1.4 Rámcový vzdělávací plán pro střední odborné školy

Koncepce středního vzdělávání, tedy i odborného, vychází z celoživotně pojatého a na principu znalostní společnosti vybudovaného konceptu vzdělávání, ve kterém vzdělávání je cestou i nástrojem rozvoje lidské osobnosti. Jako teoretické východisko pro koncipování struktury cílů středního vzdělávání byl použit známý a respektovaný koncept čtyř cílů vzdělávání pro 21. století – učit se poznávat, učit se pracovat a jednat, učit se být, učit se žít společně (NUV, 2018).

Rámcové vzdělávací programy (RVP) pro obory v oblasti středních odborných škol jsou zařazeny v soustavě oborů vzdělávání. Pro každý daný obor existuje jeden Rámcový vzdělávací program. Tyto programy vymezují závazné požadavky na dosažené vzdělání v jednotlivých oborech a také vymezují výsledky, kterých mají žáci v závěru svého studia dosáhnout. Nejen pro odborné školy to je závazným dokumentem k vytvoření školních vzdělávacích programů.

Pro evropskou spolupráci a pro evropské mobility na středních odborných školách není důležité vymezení Rámcového vzdělávacího programu a ani Školního vzdělávacího programu. Tyto kurikulární dokumenty jsou důležité na území České republiky. Pro hledání spolupráce v určitém oboru středních odborných škol se používá mezinárodní **Evropský rámec kvalifikací pro celoživotní učení (EQF – European qualification framework)**. Ten podrobněji popíše v následujících kapitolách.

1.5 Nástroje evropské spolupráce na podporu mobilit

„Ve smlouvě o založení evropského společenství je uvedeno, že činnost Společenství má přispívat k rozvoji kvalitního školství a odborného vzdělávání a přípravy. Maastrichtská smlouva v roce 1992 stanovila, že jednotlivé členské země budou do svých národních vzdělávacích systémů vkládat evropskou dimenzi vzdělávání“ (Euroskop, 2018).

„Program Erasmus+ podporuje nástroje EU pro transparentnost a uznávání dovedností a kvalifikací, a to zejména prostřednictvím evropských nástrojů pro spolupráci:

- Europass
- Youthpass
- Evropský rámec kvalifikací (EQF)
- Evropský systém přenosu a akumulace kreditů (ECTS)
- Evropský systém kreditů pro odborné vzdělávání a přípravu (ECVET)
- Evropský referenční rámec pro zajišťování kvality v oblasti odborného vzdělávání a přípravy (EQAVET)
- Evropský registr agentur zabezpečujících kvalitu (EQAR)
- Evropské sdružení pro zajišťování kvality ve vysokoškolském vzdělávání (ENQA)

a unijní sítě v oblasti vzdělávání a odborné přípravy, které podporují tyto nástroje, zejména národní informační střediska pro akademické uznávání (NARIC), síť Euroguidance, národní střediska Europass a národní koordinační místa EQF“ (Erasmus + - příručka k programu, 2018, s. 7).

Existují i další nástroje usnadňující transparentnost ve vzdělání:

Evropský systém pro přenos kreditů (European Credit Transfer System – ECTS) zajišťuje možnost měření a porovnávání výsledků učení a jejich přenos mezi institucemi.

Evropský průkaz počítačové gramotnosti (European Computer Driving Licence) – ECDL) je mezinárodně uznávaný standard způsobilosti, který dokládá, že jeho držitel je schopen efektivně pracovat s běžnými počítačovými aplikacemi.

Uznávání neformálního učení umožňuje lepší zjišťování schopností a dovedností na trhu práce.

Evropskými nástroji na podporu mobility jsou Evropský rámec kvalifikací (EQF), který patří spolu s dalšími (ECVET, EQAVET, EUROPASS) mezi aktivity, které podporují mobilitu (volný pohyb lidí) v Evropě. Nástroje na podporu mobility mají za cíl spojit společný přístup, a to ten, že není důležité, kde a jak jsme ke znalostem a dovednostem přišli – zda ve škole, v praxi či samostudiem, ale že je umíme prokázat u zkoušky (NUV, 2018).

V následujících řádcích vyjmenuji evropské nástroje na podporu mobilit, které budou dále objasněny.

ECVET – European credit for vocational education training

Evropský systém kreditů pro odborné vzdělávání a přípravu zvyšuje kvalitu mobility a podporuje spolupráci škol a podniků u nás i v zahraničí. Jednotky učení, které tvoří základní kámen celého systému, popisují, jaké znalosti, dovednosti a kompetence si má účastník stáže osvojit. ECVET tak usnadňuje uznání výsledků učení, zvyšuje transparentnost kvalifikací a podporuje celoživotní učení. Posiluje vzájemné porozumění mezi státy EU na poli vzdělávání – podporuje transparentnost kvalifikací – jejich srovnání a přenos, podporuje mobilitu žáků a pracovních sil v EU. Je určen pro počáteční i další vzdělávání a podporuje partnerství škol (NUV, 2018). Evropský systém kreditů ECVET pro odborné vzdělání má usnadnit uznávání výsledků učení za účelem získání kvalifikace v rámci mobilit. Slouží k podpoře vnitrostátní i mezinárodní vzdělávací spolupráce škol a podniků u nás i na mezinárodní úrovni a také k podpoře celoživotního učení (DZS – Dům zahraniční spolupráce, 2018).

V příloze č. 2 uvádím vzor formuláře pro vykazování jednotek výsledků učení.

V dalších řádcích vysvětlím obsah hodnotícího systému ECVET.

ECVET je jasně daný a definovaný obsah stáží pomocí výsledků učení. Tím získáme transparentní hodnocení dovedností a snadnější validaci a uznání mobility v České republice. Využijí se vytvořené jednotky výsledků učení (JVU) a záznamů o hodnocení na naší národní úrovni.

Co je to **jednotka výsledků učení**? V ní je obsažen název oboru nebo kvalifikace na kterou se jednotka vztahuje (více na <https://www.narodnikvalifikace.cz/>). Pak se uvádí úroveň EQF (více na www.eqf.cz).

Dalším obsahem je délka mobility/počet hodin. Samozřejmostí jsou uvedené očekávané výsledky učení (znalosti, dovednosti, samostatnost, odpovědnost). V následující tabulce přiblížím obsah jednotky výsledků učení na praktické ukázce šablony:

Název jednotky výsledků učení	ZHOTOVENÍ DÁMSKÉ SUKNĚ
Název	31-051-M Oděvní návrhář a modelář
kvalifikace/oboru	82-41-M/07 Modelářství a návrhářství oděvů 31-43-M/01 Oděvnictví https://www.narodnikvalifikace.cz/
Úroveň EQF	4
Délka (počet hodin)	10 dnů
Očekávané výsledky učení (znalosti, dovednosti, samostatnost a odpovědnost)	Účastník mobility: <ul style="list-style-type: none"> • zhotovuje módní návrh sukně s využitím inspiračních zdrojů • zhotovuje základní konstrukci sukně (mechanicky nebo na PC) • volí vhodnou technologii pro realizaci sukně • ovládá speciální šicí stroje a pomůcky pro zhotovení sukně

Tabulka č. 1: Šablona jednotky výsledků učení

Zdroj: DZS (2018), Seminář pro žadatele v rámci Výzvy 2018

V další tabulce ukáži na zmíněném příkladu, který uvádím výše, jak vypadá závěrečný hodnotící formulář ECVET:

Hodnotící úkoly a kritéria	Vykonal/a pod dohledem	Vykonal/a samostatně	Splnil/a (datum a podpis)	Nesplnil/a (datum a podpis)
<p>Zhotoví módní návrh sukně v souladu s módními trendy</p> <ul style="list-style-type: none"> znázorní technikou kresby 3 stylově a barevně odlišné skici návrhu oděvu vytvoří technický náskres (siluetu, pohled na přední a zadní díl, detaily, vnitřní vypracování) pro jeden návrh modelu 				
<p>Srozumitelně představí výsledek své činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> používá správné odborné termíny v daném cizím jazyce 				

Při realizaci dodržuje bezpečnost práce a dodržuje zásady ekonomického jednání.				
Dodrží správný technologický postup.				
Všechny dílčí činnosti provádí pečlivě, přesně a odpovídající rychlostí.				

Tabulka č. 2: Šablona hodnotícího formuláře

Zdroj: DZS (2018), Seminář pro žadatele v rámci Výzvy 2018

„Členové Národního týmu expertů ECVET vypracovali analýzu jednotek výsledků učení z projektů programu Erasmus+ (Klíčová akce – Projekty mobility osob v odborném vzdělávání a přípravě). Do analýzy bylo zařazeno 732 jednotek z projektů financovaných v rámci výzev 2016 a 2017. Cílem bylo zjistit kvalitu jednotek, porovnat ji s výsledky podobných analýz provedených v předchozích letech a identifikovat trendy ve vývoji kvality jednotek používaných v České republice.

Hlavní zjištěné **silné stránky**:

- výrazně se rozšířil soubor vypracovaných jednotek;
- rozšířila se struktura jednotek z hlediska skupin oborů odborného vzdělávání;
- názvy jednotek byly ve výrazné většině případů výstižné a konkrétní;
- specifikace stupně Evropského rámce kvalifikací v jednotkách byla na žádoucí úrovni;

- téměř všechny analyzované jednotky měly požadovanou obsahovou strukturu;
- formulace očekávaných výsledků učení byla vhodná asi ve dvou třetinách analyzovaných jednotek;
- stanovení způsobu ověření výsledků učení se zlepšilo;
- zvýšil se podíl jednotek s příloženým hodnotícím záznamem
- zvýšila se celková kvalita analyzovaných jednotek

Hlavní zjištěné **slabé stránky**:

- u většiny jednotek chyběla specifikace profesní kvalifikace, k níž se daná jednotka vztahuje;
- počty stanovených výsledků učení v jednotkách byly sice dostačující, avšak jejich formulace byla ještě často obecná;
- formulace způsobů ověření výsledků učení byly méně kvalitní, než formulace výsledků učení;
- u způsobu ověření výsledků učení v příliš vysoké míře chybělo stanovení kritérií pro ověřování“ (DZS, ECVET-Analýza jednotek výsledků učení, 2018).

„V roce 2017 uplynula zhruba polovina období, ve kterém má být v České republice implementován ECVET (2014-2020). Od počátku tohoto období do roku 2017 bylo realizováno celkem 523 projektů mobilit v rámci odborného vzdělávání (program Erasmus +) využívajících principy ECVET. Toto číslo je značné, ale ještě významnějším faktem je, že kvalita nástrojů ECVET prošla také významným vývojem. Nejmarkantnější změny představuje vývoj názorů na formu a obsah jednotek výsledků učení.

Na základě těchto zkušeností dospěl národní tým expertů ECVET k tomu, že je nutné revidovat podobu jednotky výsledků učení, tak aby lépe vyhovovala potřebám všem zúčastněných osob (přijímajícím, vysílajícím organizacím, účastníkům mobility) i současným nárokům na jejich kvalitu. Abychom zjednodušili práci s vytvářením JVu a předešli duplicitním informacím, které se objevují jak v jednotkách, tak i ve formulářích hodnocení výsledků učení, provedli jsme obsahovou revizi obou těchto dokumentů: jednotky výsledků učení, která nyní obsahuje pouze očekávané výsledky učení, a hodnotícího záznamu, kde jsou popsány konkrétní hodnotící úkoly a kritéria hodnocení. Viz také příloha č. 2“ (DZS, ECVET-Analýza jednotek výsledků učení, 2018).

Evropský systém kreditů pro odborné vzdělávání a přípravu využívá 94 % středních škol. V roce 2014 to bylo 43 % v roce 2015 to bylo 75 % a v roce 2016 již 94 %.

EQAVET – European quality assurance in vocational education and training

Síť národních referenčních center Evropského referenčního rámce pro zajišťování kvality v oblasti odborného vzdělávání a přípravy. Další informace najdete na: <http://www.eqavet.eu/> (Erasmus+ - příručka k programu, 2018, s. 20).

ISCED – International standard classification of education

„Je mezinárodní standardní klasifikace vzdělávání podle UNESCO od roku 1976. Patří do rodiny ekonomických a sociálních klasifikací Organizace spojených národů (OSN – Organizace spojených národů). Klasifikace ISCED (International standard classification of education) zařazuje vzdělávací programy podle jejich obsahu pomocí dvou hlavních průřezových proměnných: úroveň vzdělávání a oboru vzdělávání“ (ČSÚ, 2018).

Kód	Označení	Odpovídající úroveň školství ČR
0	vzdělávání v raném dětství	mateřské školy
1	Primární vzdělávání	1. stupeň základní školy
2	nižší sekundární vzdělávání	2. stupeň základní školy, 1.-4. ročník osmiletých, resp. 1-2-ročník šestiletých středních škol
3	vyšší sekundární vzdělávání	středoškolské, maturita či vyučení

4	postsekundární neterciární vzdělávání	pomaturitní studium
5	krátký cyklus terciárního vzdělávání	poslední dva ročníky konzervatoří
6	bakalářská nebo jí odpovídající úroveň	bakalářské studium VŠ, studium VOŠ
7	magisterská nebo jí odpovídající úroveň	magisterské studium VŠ
8	doktorská nebo jí odpovídající úroveň	doktorské studium VŠ
9	Vzdělávání jinde neuvedené	

Tabulka č. 3: Systém kódování úrovně vzdělávání podle klasifikace ISCED z roku 2011

Zdroj: ČSÚ, Klasifikace vzdělávání CZ-ISCED 2011

EQF – European qualification framework

Má usnadnit přenos a uznávání kvalifikací získaných občany. Tento kvalifikační rámec používají právě střední odborné školy při hledání partnerských škol ke své projektové spolupráci, a i pro výběr mobilit pro své studenty. Je to společný evropský referenční rámec, který pomáhá pochopit, porovnat a uznávat kvalifikace získané v Evropské unii. Má osm úrovní. Kvalifikační rámec je popsán z hlediska obecných požadavků na studenty dané úrovně (znalostí, dovedností a způsobilostí).

V tabulce uvedené níže popíši úrovně EQF – popis znalostí, dovedností a kompetencí:

Úroveň EQF	Deskriptory popisující úroveň kvalifikací		
	znalosti	dovednosti	kompetence
Úroveň 1	základní všeobecné znalosti	základní dovednosti požadované k provádění jednoduchých úkolů	pracovat nebo studovat pod přímým dohledem ve strukturovaném prostředí
Úroveň 2	základní faktické znalosti v oboru práce nebo studia	základní kognitivní a praktické dovednosti požadované při používání relevantních informací za účelem plnění úkolů a řešení běžných problémů s použitím jednoduchých pravidel a nástrojů	pracovat nebo studovat pod dohledem s určitou mírou samostatnosti
Úroveň 3	znalosti faktů, zásad, procesů a obecných pojmů v oboru práce nebo studia	řada kognitivních a praktických dovedností požadovaných při plnění úkolů a řešení problémů výběrem a použitím základních	nést odpovědnost za splnění úkolů v práci nebo ve studiu při řešení problémů přizpůsobovat své chování okolnostem

		metod, nástrojů, materiálů a informací	
Úroveň 4	faktické a teoretické znalosti v širokých souvislostech v oboru práce nebo studia	řada kognitivních a praktických dovedností požadovaných při řešení specifických problémů v oboru práce nebo studia	schopnost řídit sebe samého v rámci pokynů v oblastech práce nebo studia, které jsou obvykle předvídatelné, ale mohou se měnit dohlížet na běžnou práci jiných osob a nést určitou odpovědnost za hodnocení a zlepšování pracovních či vzdělávacích činností
Úroveň 5	rozsáhlé a specializované faktické a teoretické znalosti v oboru práce nebo studia a uvědomování si hranic těchto znalostí	rozsáhlá škála kognitivních a praktických dovedností požadovaných při rozvíjení tvůrčích řešení abstraktních problémů	řídit s kontrolovat pracovní či vzdělávací činnosti, při nichž dochází k nepředvídatelným změnám posuzovat a rozvíjet své vlastní výkony a výkony ostatních
Úroveň 6	pokročilé znalosti v oboru práce nebo	pokročilé dovednosti prokazující zvládnutí	řídit složité technické nebo

	<p>studia zahrnující kritické chápání teorií a zásad</p>	<p>oboru a smysl pro inovace, jež jsou požadovány při řešení složitých a nepředvídatelných problémů ve specializované oblasti práce nebo studia</p>	<p>odborné činnosti či projekty a nést odpovědnost za rozhodování v kontextu nepředvídatelné pracovní nebo vzdělávací náplně nést odpovědnost za řízení odborného rozvoje jednotlivců a skupin</p>
<p>Úroveň 7</p>	<p>vysoce specializované znalosti, z nichž některé jsou v popředí znalostí v oboru práce nebo studia, sloužící jako základ originálního myšlení nebo výzkumu kritické uvědomování si znalostí v oboru a na rozhraní mezi různými oblastmi</p>	<p>speciální dovednosti požadované při řešení problémů ve výzkumu a/nebo při inovacích s cílem rozvíjet nové znalosti a postupy a integrovat poznatky z různých oblastí</p>	<p>řídit a transformovat pracovní nebo vzdělávací kontexty, které jsou složité, nelze je předvídat a vyžadují nové strategické přístupy nést odpovědnost za přispívání k profesním znalostem a postupům a/nebo za posuzování strategických výkonů týmů</p>

Úroveň 8	znalosti na špičkové úrovni v oboru práce nebo studia a na rozhraní mezi obory	vysoce pokročilé a specializované dovednosti a techniky, včetně syntézy a hodnocení, požadované při řešení kritických problémů ve výzkumu a/nebo inovacích a při rozšiřování a novém definování stávajících znalostí nebo odborných postupů	vykazovat značnou autoritu, inovační potenciál, samostatnost a akademickou a odbornou integritu a trvalé odhodlání přicházet s novými myšlenkami a vyvíjet nové postupy na špičkové úrovni v oboru práce nebo studia, včetně výzkumu
-----------------	--	---	--

Tabulka č. 4: Úrovně kvalifikací EQF

Zdroj: NUV, 2018

Zda je Evropský kvalifikační rámec je jedním z vodítek pro výběr partnera k projektové spolupráci a mobilitám zjistím ve své případové studii.

Rozdíl mezi EQF a ISCED

„Jak Mezinárodní klasifikace pro vzdělávací programy ISCED, tak Evropský rámec kvalifikací (EQF) třídí úrovně vzdělávání a kvalifikací v mezinárodním měřítku. Zatímco ISCED se orientuje spíše na délku studia, EQF na jeho výsledky. EQF (Evropský rámec kvalifikací) je nástroj pro klasifikaci kvalifikací bez ohledu na to, zda byly získány v počátečním vzdělávání, nebo jsou potvrzením toho, co si jedinec osvojil třeba praxí či samostudiem. Podstatné je, že prokáže u zkoušky standardem stanovené znalosti, dovednosti a kompetence. Tím získá kvalifikaci, jinými slovy potvrzení/certifikát/diplom o svých výsledcích učení. Vznikl nedávno, a to v roce 2008, z potřeby soustředit se při klasifikaci kvalifikací na to podstatné, tedy co jedinec zná, dovede a je schopen vykonávat. Jak už název napovídá, platí pouze v Evropě, i když o úzkou spolupráci napojení usiluje již několik mimoevropských zemí (např. Austrálie, Nový Zéland a Hong Kong). Jeho zavádění je dobrovolné, ale jeho plný význam a účel může být naplněn pouze tehdy, když ho evropské státy skutečně vezmou za svůj. To v první řadě znamená popsat své kvalifikace (a kurikulární dokumenty) výsledky učení a zařadit je do svých národních rámců kvalifikací“ (NUV, 2018).

„Mezinárodní klasifikace pro vzdělávací programy ISCED vznikla v 70. letech z potřeby lépe porozumět vzdělávacím systémům. Jejím vlastníkem jsou Spojené národy, správcem a koordinátorem je UNESCO, takže je to klasifikace skutečně celosvětová. Dosud se zaměřovala spíše na délku vzdělávacích programů jakožto hlavního kritéria pro jejich zařazování do úrovní, ovšem tento přístup se postupně mění. Klasifikace ISCED se využívá zejména pro statistické účely, což je důvodem, že jejím správcem v ČR je Český statistický úřad“ (NUV, 2018).

„Přestože si implicitně EQF a ISCED rozumí, že se vzrůstající úrovní ISCED také vzrůstá míra komplexnosti osvojených znalostí, dovedností a kompetencí, není to hlavní kritérium a nemusí tomu tak být ve všech případech. Např. úroveň 4 (první číslo kódu), které se využívá pro programy a dosažené vzdělání po ukončení sekundárního vzdělávání, může znamenat spíše dorovnání určitých (všeobecných nebo odborných) znalostí a dovedností pro vstup na vysokou školu, nebo na trh práce. V ČR to je např. pomaturitní jazykové vzdělávání. Nejde tedy o zvýšení celkové úrovně, ale spíše o její rozšíření“ (NUV, 2018).

„Nabízí se otázka, zda by nebylo rozumné obě kvalifikace spojit, aby se situace pro všechny zjednodušila. Poslední verze ISCED již k tomu směřuje, neboť také umožňuje zařazení kvalifikací (dosaženého vzdělání), které byly uděleny uznáním předchozího učení, pokud jsou standardy srovnatelné s běžným vzdělávacím programem. Rozhodnout, která klasifikace lépe vyhovuje praxi, by měli koneční uživatelé, především učící se, ale i vzdělávací instituce, zaměstnavatelé a státní správa“ (NUV, 2018).

Protože v mé práci se budu zabývat střední odbornou školou a její mobilitou v rámci programu ERAMUS +, ISCED systém se mně nebude týkat. Instituce, které vstupují do spolupráce či mobility pod ERASMEM+ na úrovni středního odborného vzdělávání si vybírají své partnery, či mobility dle systému EQF, a to konkrétně pod stupněm 4. Pod systémem, či specifikací ISCED mohou spolupracovat vyšší odborné školy a vysoké školy pod stupněm ISCED 5 a pod EQF také 5 (Erasmus+, Programme guide, 2018).

Společným cílem těchto výše zmíněných nástrojů je zajistit, aby byly dovednosti a kvalifikace ve všech systémech odborného vzdělávání a přípravy na trhu práce na úrovni národní i mezinárodní, uznávány a bylo všem jasné k čemu slouží, a to bez ohledu na to, zda bylo znalostí a dovedností dosaženo formálním vzděláváním či odbornou přípravou nebo jiným způsobem třeba pracovní zkušeností, dobrovolnictvím nebo online učením. Tyto nástroje také zaručují, aby vzdělávání, odborná příprava a strategie zaměřené na mládež dále přispívaly k naplnění hlavních cílů, a to jak v oblasti vzdělávání a zaměstnanosti tak prostřednictvím lepší integrace na trhu práce a mobility.

Aby byly tyto cíle naplněny je nutné, aby tyto nástroje bylo možné využít k internacionalizaci vzdělávání a při stále větším využívání digitálního vzdělávání a při podpoře flexibilních forem výuky v souladu s potřebami a cíli vzdělávaných (Erasmus + - příručka k programu, 2018, s. 6).

Europass

Podle EU for journalist, pro uznávání kvalifikací je jedním z nástrojů tzv. Europass – první evropský doklad o vzdělání jeho držitele dokládající jeho schopnosti a pracovní zkušenosti. Tento dokument zprostředkovává komunikaci mezi zaměstnavatelem, studenty a vzdělávacími institucemi v celé Evropské unii. V tomto dokumentu se objevují všechny informace z hodnotícího formuláře ECVET, je v něm i výčet všech zkušeností, dovedností a znalostí získaných během mobility.

Není to cestovní doklad, ale doklad, pomocí něhož můžeme snáze překonávat obtíže s mobilitou. Držitelé Europassu pak mohou jednodušeji najít práci, která bude odpovídat jejich kvalifikaci nebo mohou studovat v jiné členské zemi EU. Europass můžete používat dobrovolně – vydání dokumentů Europassu je bezplatné. Europass se skládá z těchto pěti dokumentů:

Europass – životopis (Europass CV) je nejdůležitějším dokumentem Europassu. Poskytuje občanům možnost uvést jasné a úplné údaje o své kvalifikaci a svých schopnostech. Obsahuje osobní údaje, údaje o jazykových znalostech, praxi, dosaženém vzdělání, odborné přípravě a podobně.

Europass – jazykový pas (Europass Language Passport), zde jsou popsány jazykové dovednosti. Poskytuje přehled o úrovni znalostí dosažených v jednom nebo několika cizích jazycích.

Europass – mobilita. Účelem tohoto dokladu je zaznamenat evropskou studijní stáž nebo výměnnou odbornou praxi. Vyplňuje jej vysílací organizace a hostitelská organizace. Tyto organizace se účastní daného projektu zaměřeného na mobilitu.

Europass – dodatek k osvědčení je připojený k osvědčení o středním, středním odborném a vyšším odborném vzdělání, který má usnadnit pochopení významu osvědčení z hlediska schopností získaných jeho držitelem.

Europass – dodatek k diplomu je připojen k vysokoškolskému diplomu. Popisuje povahu, úroveň, kontext, obsah a statut studia které absolvoval a úspěšně ukončil držitel diplomu. Dodatek diplomu zhotovují vysoké školy podle vzoru vypracovaného společnou pracovní skupinou Evropské komise, Rady Evropy a UNESCO (Europass, 2018).

Od roku 2005 funguje ve většině členských zemích EU Národní centrum Europass (NCE), které pomáhá občanům získat dokumenty Europassu a zprostředkovává související informace. V České republice byl tímto úkolem pověřen Národní ústav odborného vzdělávání, který vytvořil Národní centrum Europass Česká republika (NCE ČR).

Pro nás je důležitý dokument Europass mobilita, který zaznamenává evropskou studijní nebo pracovní stáž studenta střední odborné školy. Jsou v něm zaznamenány všechny informace, které jsou důležité pro potenciálního zaměstnavatele nebo školu o získaných zkušenostech a praktických dovednostech v zahraničí (Europass, 2018). V příloze č. 4 přikládám, jak vypadá dokument Europass mobilita.

1.6 Historie vzdělávacích programů EU na podporu vzdělávání aneb od Leonarda da Vinci k Erasmus+

Důležitým úkolem pro členské země i kandidátské země je program spolupráce ve vzdělávání a mobilitách. Vzdělávací programy Evropské unie představují specifický nástroj, pomocí něhož Evropská unie podporuje spolupráci mezi jednotlivými účastnickými zeměmi, včetně zemí kandidátských. Zároveň usiluje o spolupráci mezi vzdělávacím sektorem a světem práce, výzkumem a vývojem či ekonomickou sférou obecně.

Evropská unie si stanovila ve vzdělávání hlavní cíle, ke kterým patří hlavně podpora získávání vědomostí posílením mobility studentů, vzájemné uznávání kreditů, přiblížení škol a podnikové sféry, boj proti vylučování znevýhodněných skupin ze vzdělávání. Důležitým nástrojem k dosažení těchto cílů jsou vzdělávací programy a různé aktivity.

Rok **2017** byl přelomovým rokem v historii mezinárodních vzdělávacích programů, ve které si připomínáme 30. výročí jejich vzniku. Po celý rok byly v jednotlivých evropských státech organizovány akce, které toto výročí připomínají. V následujících řádcích bych ještě jednou stručně popsala, jak to všechno začalo (Erasmus+, Kompendiu projektů 2017, 2018).

Vznik a vývoj jednotlivých vzdělávacích programů lze chronologicky rozdělit.

První období vzdělávacích programů Evropské unie je ohraničeno roky 1987 a 1994.

V roce 1987 byl založen program ERASMUS, který byl zaměřený na mobilitu a spolupráci ve vysokoškolském vzdělávání (Erasmu+, Kompendium schválených projektů, 2018).

Druhé období od roku 1995 do roku 2000 je charakteristické třemi vzdělávacími programy a to SOCRATES, LEONARDO DA VINCI a MLÁDEŽ. (Europa, 2018)

1995–1996

Probíhala první fáze programu Leonardo da Vinci, ve kterém již české organizace spolupracovali na inovačních projektech v roli partnerů se zahraničními předkladateli projektů (za podpory programu Phare). Podpora se zaměřovala na podporu odborného vzdělávání mládeže i dospělých (Erasmus+, Kompendium schválených projektů, s. 17).

SOCRATES

Program SOCTRATES vznikl v roce 1995. Cílem jeho aktivit bylo posílení evropské dimenze ve vzdělávání formou projektové spolupráce škol a dalších vzdělávacích institucí, mobilit studentů a učitelů, zkvalitňování jazykového vzdělávání ve všech typech škol a ve všech formách vzdělávání, prosazování inovací ve vzdělávání včetně zavádění informačních a komunikačních technologií do výuky. Byl určen vzdělávacím institucím i jednotlivým studentům a učitelům (Europa, 2018).

Aktivita SOCRATES I byla v roce 1995 zpřístupněna pro všechny členské země EU. V roce 1997 byla do programu přijata Česká Republika.

Následovala aktivita SOCRATES II, která navazovala na SOCRATES II. Tato aktivita kladla důraz na rozšíření spolupráce ve vzdělávání formou projektové

spolupráce škol a dalších vzdělávacích institucí, mobilit studentů a učitelů, zkvalitňování jazykového vzdělávání ve všech typech škol (Europa, 2018).

Program **SOCRATES** byl rozdělen do osmi podprogramů:

COMENIUS zahrnoval vzdělávání od mateřských školek po vyšší odborné školy. Individuální granty dalšího vzdělávání umožňovaly účastníkům kurzů zlepšit jejich znalosti a praktické dovednosti a přiblížit vzdělávací systémy v Evropě. Kurzy byly v některých případech koncipovány do podoby stáže v komerční sféře nebo v průmyslu, popřípadě ve veřejné nebo nevládní organizaci za předpokladu zřejmého přínosu pro jejich profesní růst (Erasmus+, Kompendium projektů 2017, 2018).

ERASMUS byl největším programem evropské spolupráce v oblasti vysokoškolského vzdělávání, který podporoval mobility studentů a učitelů v rámci spolupráce mezi partnerskými univerzitami.

GRUNDTVIG nabízel vzdělávání dospělých a celoživotní vzdělávání. Podporoval všechny aktivity směřující ke zlepšení úrovně vzdělanosti (EUROSKOP, 2018).

LINGUA podporoval jazykovou přípravu rozšiřoval jazykové znalosti na všech úrovních vzdělávání. Také měl za cíl zvýšit kvalitu vzdělávacích nástrojů a pomůcek a zvýšit úroveň výuky jazyků.

MINERVA byl zaměřen na spolupráci v oblasti otevřeného a distančního vzdělávání (ODL) a informačních a komunikačních technologií (ITC).

PRŮZKUM A INOVACE znamenalo řešení otázek a problémů ve vzdělávání zúčastněných zemí.

SPOLEČNÉ AKCE spolupráce v rámci programu SOCRATES a například mezi programem LEONARDO nebo MLÁDEŽ.

DOPLŇKOVÉ AKTIVITY byly nástrojem, který fungoval jako podpora při organizování seminářů a konferencí, při realizaci případových studií a při zavádění výsledků projektů do praxe, zlepšení jazykových dovedností. (DZS, 2018)

1997

Česká republika se stala plnoprávným členem programu Leonardo da Vinci. Organizace mohly předkládat vlastní projekty s účastí zahraničních partnerů. Do konce roku 1999 což bylo uzavření první programového období, celkový počet schválených projektů dosáhl 186 a z toho se české organizace účastnily jako partneři ve 130 projektech.

1998

Program Erasmus začíná využívat i Česká republika

2000–2006

Probíhala druhá fáze programu Leonardo da Vinci. V rámci tohoto programu byly podporovány projekty stáží a výměn, zpracovávaly se analýzy ohledně odborného vzdělávání, rovnosti studijních příležitostí, vzdělávání znevýhodněných studentů. Vznikl spojením pěti programů – COMMET, EUROTECNET, FORCE, PETRA A LINGUA.

MLÁDEŽ

Tento program byl realizován v letech 2000 až 2006. Jeho cílem bylo přispět k dosažení „Evropy vědomostí“. Cílovou skupinou byli mladí lidé ve věku 15 až 25 let. Měl usnadnit mobility znevýhodněných mladých lidí a jejich integraci.

2007–2014

Program Leonardo da Vinci se sloučil s programem SOCRATES (který zahrnoval programy Comenius a Erasmus) do jednoho Programu celoživotního učení.

Tento krok naplňoval cíle Evropské komise po realizaci těchto výše zmíněných programů a byla vytvořena společnost založenou na znalostech. Proto sjednotila veškeré aktivity podporující celoživotní vzdělávání. 1.1. 2007 vznikl nový evropský vzdělávací cíl PROGRAM CELOŽIVOTNÍHO UČENÍ – **Lifelong Learning Programme (LLP)** na dobu sedmi let (1.1. 2007 – 31.12.2013). Nahradil původní programy Sokrates II a Leonardo da Vinci II z předchozího období 2000-2006. Program celoživotního učení byl založen na čtyřech programech (COMENIUS, ERASMUS, LEONARDO da VINCI a GRUNDTVIG). Tyto programy byly doplněny průřezovým programem Jean Monnet (Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1720/2006/ES).

2014–2020

Od roku 2014 byl LLP nahrazen opět jedním společným programem s názvem ERASMUS+. (Erasmus+, Program celoživotního učení 2007-2013, 2018). Zahrnuje Program celoživotního učení (Comenius, Erasmus, Grundtvig, Leonardo), Mládež v akci, Programy mezinárodního vysokoškolského vzdělávání (Erasmus Mundus, Tempus, Alfa, Edulink, bilaterální programy), program Jean Monnet a

nově i program Sport. Všechny tyto složky tvoří integrovaný program (Erasmus+, Kompendium schválených projektů, 2018).

V následující tabulce graficky znázorním přehled realizovaných programů a podprogramů v jednotlivých obdobích:

PŘEHLED REALIZOVANÝCH PROGRAMŮ A PODPROGRAMŮ V JEDNOTLIVÝCH OBDOBÍCH				
2000 – 2001 – 2002 – 2003 – 2004 – 2005 – 2006				
SOCRATES II				
Comenius	Erasmus	Grundtvig	Lingua	Minerva
Průzkum a inovace				
Společné akce				
Doplňkové aktivity				
LEONARDO DA VINCI II				
2007 – 2008 – 2009 – 2010 – 2011 – 2012 – 2013				
LIFELONG LEARNING PROGRAMME (Program celoživotního učení)				
Comenius	Erasmus	Leonardo da Vinci	Grundtvig	
Průřezový program				
Jean Monnet				
2014 – 2015 – 2016 – 2017 – 2018 – 2019 – 2020				
ERASMUS +				

Tabulka č. 5: Přehled realizovaných programů a podprogramů v jednotlivých obdobích

Zdroj: Erasmus +, publikace a statistiky, 2018

V České republice byly tyto programy spravovány do roku 2015 Národní agenturou pro evropské vzdělávací programy – NAEP (Národní agentura pro evropské vzdělávací programy). Od roku 2015 jsou soustředěny pod jedním Domem zahraniční spolupráce. V další kapitole popíšeme rozdělení a obsah vzdělávacích programů, které jsou v současné době nabízeny právě Domem zahraničních spolupráce.

1.7 Národní agentura v České republice realizována prostřednictvím Domu zahraniční spolupráce

„Dům zahraniční spolupráce (DZS) je příspěvkovou organizací Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a administruje mezinárodní aktivity v oblasti vzdělávání. Aktivity DZS jsou určeny organizacím a firmám věnujícím se vzdělávání, vědě a výzkumu, orgánům místních samospráv, ale také jednotlivcům (studentům, pedagogům, vedoucích pracovníků všech typů škol a dalším odborníkům) a samotnému Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy. DZS prostřednictvím svých činností přispívá k mezinárodní spolupráci, uděluje granty a stipendia na mezinárodní projekty a mobility, pomáhá k rozvoji škol a dalšímu vzdělávání zaměstnanců škol, pomáhá v dalším vzdělávání pracovníků s mládeží a vzdělavatelů dospělých, informuje o trendech vzdělávání, podporuje kariérní poradenství, podporuje studium zahraničních studentů v ČR, podporuje české kulturní dědictví v zahraničí, vydává publikace, organizuje konference, administruje program ERASMUS + a úzce spolupracuje s MŠMT“ (DZS, 2018).

V následující tabulce přikládám vznik a vývoj Domu zahraničních služeb:

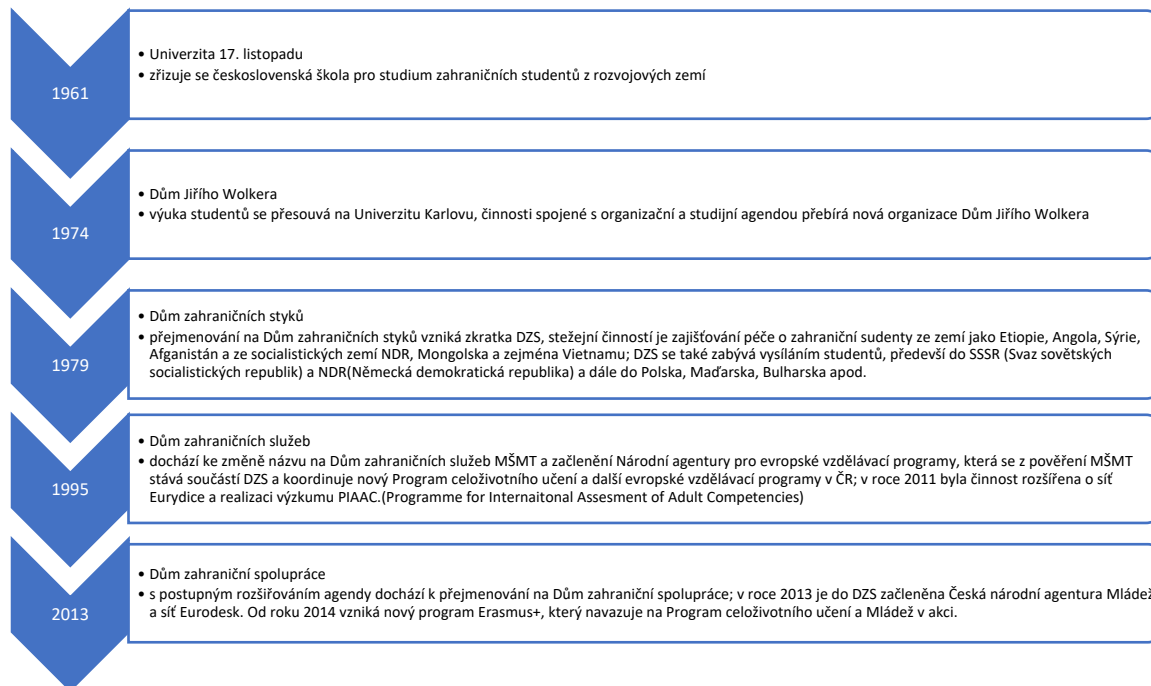

Schéma č. 2: Vznik a vývoj Domu zahraniční spolupráce

Zdroj: Erasmus +, Mezinárodní vzdělávání v obrazech a číslech, 2018, s. 6

V následujících řádcích popíši současné aktivity DZS.

1.7.1 Současné aktivity Domu zahraniční spolupráce

Akademická informační agentura

„Informuje o nabídkách stipendijních pobytů v zahraničí na základě mezinárodních smluv a o dalších možnostech zahraničního studia“ (DZS, 2018).

AKTION Česká republika – Rakousko

„AKTION Česká republika – Rakousko, spolupráce ve vědě a vzdělávání, je program pro podporu bilaterální spolupráce v terciárním sektoru prostřednictvím stipendií a projektů spolupráce“ (DZS, 2018).

CEEPUS

„CEEPUS (Central European Exchange Programme for University Studies) je středoevropský výměnný univerzitní program zaměřený na regionální spolupráci v rámci sítí univerzit“ (DZS, 2018).

ECVET

„Evropský systém kreditů pro odborné vzdělávání a přípravu zvyšuje kvalitu mobility a podporuje spolupráci škol a podniků u nás i v zahraničí. Jednotky učení, které tvoří základní kámen celého systému, popisují, jaké znalosti, dovednosti a kompetence si má účastník stáže osvojit. ECVET tak usnadňuje uznání výsledků učení, zvyšuje transparentnost kvalifikací a podporuje celoživotní učení“ (DZS, 2018).

EPALE

„EPALE je elektronická platforma pro vzdělávání dospělých v Evropě – je nová celoevropská virtuální komunita pro odborníky z oblasti vzdělávání dospělých“ (DZS, 2018).

ERASMUS +

„ERASMUS+ je nový vzdělávací program Evropské unie období 2014-2020, který podporuje spolupráci a mobilitu ve všech sférách vzdělávání, v odborné přípravě a v oblasti sportu a mládeže. Je nástupcem Programu celoživotního učení, programu Mládež v akci a dalších. V další kapitole se budu tímto programem zabývat podrobněji“ (DZS, 2018).

eTWINNING

„Aktivita eTwinning podporuje online spolupráci škol a učitelů na dálku za pomoci digitálních technologií“ (DZS, 2018).

EURODESK

„Eurodesk je evropská informační síť pro mládež, umožňuje mladým lidem a pracovníkům s mládeží snadný a rychlý přístup i informacím týkajících se studia, práce v zahraničí, cestování nebo dobrovolnictví“ (DZS, 2018).

EUROGUIDANCE

„Síť Evropské komise Euroguidance tvoří spolupracující Centra ve 34 evropských zemích, jejichž cílem je podpora evropské dimenze poradenství a mobility. Cílovou skupinou programu jsou poradenští pracovníci z oblasti vzdělávání, zaměstnanosti, poradci působící v neziskovém sektoru a další poskytovatelé poradenských služeb“ (DZS, 2018).

EUROPEAN SCHOOLNET

„Sdružení European Schoolnet (EUN) podporuje zavádění digitálních technologií do vzdělávání, využívání nových výukových metod (zejména v oblasti matematiky a přírodních věd) a spolupráci škol v Evropě“ (DZS, 2018).

EURYDICE

„Eurydice je evropská informační síť, která sbírá, sleduje, zpracovává a šíří spolehlivé a snadno srovnatelné informace o vzdělávacích systémech a o vzdělávací politice v celé Evropě“ (DZS, 2018).

EVROPSKÁ JAZYKOVÁ CENA LABEL

„Cílem Evropské jazykové ceny Label je podpořit nové a výjimečné aktivity v oblasti jazykového vzdělávání, propagovat je mezi odbornou veřejností a inspirovat ostatní k zavádění takových aktivit do jazykové výuky“ (DZS, 2018).

NORSKÉ FONDY A FONDY EHP (Evropský hospodářský prostor)

„Druhá etapa programu „Spolupráce škol a stipendia“ CZ07 byla ukončena 30.4.2017. Další etapa Fondů EHP je v přípravě“ (DZS, 2018).

PROGRAM PODPORY ČESKÉHO KULTURNÍHO DĚDICTVÍ V ZAHRANIČÍ (krajané, lektoři)

„Upevňování povědomí o českém kulturním dědictví především vysíláním lektorů českého jazyka na vysoké školy v cizině a vysílání učitelů ke krajanským komunitám v zahraničí a zajištěním studia krajanů v ČR“ (DZS, 2018).

STUDIUM CIZINCŮ V ČR

„Aktivita zajišťující vysokoškolské studium nebo studijní pobyty cizinců – stipendistů na veřejných vysokých školách v ČR v rámci zahraniční rozvojové spolupráce nebo na základě bilaterálních mezinárodních smluv o spolupráci v oblasti školství“ (DZS, 2018).

STUDY IN THE CZECH REPUBLIC

„Iniciativa Study in the Czech Republic (www.studyin.cz) propaguje české vysoké školství s cílem představit zahraničním studentům nabídku vysokoškolského studia v České republice a podpořit české vysoké školy v jejich mezinárodních aktivitách“ (DZS, 2018).

UČITELÉ EVROPSKÝCH ŠKOL

„Vysílání učitelů českého jazyka a ostatních předmětů do Evropských škol (Brusel, Lucemburk, Mnichov)“ (DZS, 2018).

Pokud se chcete účastnit mezinárodního projektu, díky němuž prohloubíte nejen své odborné znalosti a dovednosti, ale také schopnost komunikace a týmové práce jsou projekty a programy DZS právě pro vás.

Protože má diplomová práce se týká přínosu těchto zahraničních pobytů pro střední školy, budu zabývat projekty a programy, které se týkají právě středních škol.

Cílovou skupinou těchto projektů jsou nejen tuzemské školy a jiné vzdělávací instituce včetně svých žáků, ale také podporují studium zahraničních studentů v ČR a působení českých učitelů v zahraničí.

V dalších řádcích popíši podrobněji program ERASMUS +.

ERASMUS +

V roce 1987 vzniká program Erasmus. Zároveň jsou realizovány výjezdy na evropské úrovni. V roce 1995 se stává Erasmus součástí vzdělávacího programu SOCRATES který je rozšířený o mobility učitelů a spolupráci mezi vysokými školami. V roce 1998 se do programu zapojuje Česká republika. V roce 2007 se stává Erasmus součástí Programu celoživotního učení a vzniká také program Mládež v akci. Rok 2014 znamená začátek vzdělávacího programu Erasmus +, pro odbornou přípravu, mládež a sport s celkovým rozpočtem přibližně 15 miliard eur na období 2014–2020. Znamená to o 40 % více finančních prostředků než v předchozím programu (DZS, 2018).

„Erasmus+ je vzdělávací program Evropské unie na období 2014–2020, který podporuje spolupráci a mobilitu ve všech sférách vzdělávání, v odborné přípravě a v oblasti sportu, mládeže a neformálního vzdělávání. Je nástupcem Programu celoživotního učení, programu Mládeže v akci a dalších“ (Erasmus +, 2018).

Program Erasmus+ si klade za cíl zlepšit kvalitu dovedností a kvalifikací. Tento program podpoří stipendia téměř 4 miliony osob za účelem studia, odborné přípravy, práce či dobrovolnické činnosti v období 2014–2020 (v období 2007–2013 bylo jen 2,7 milionu) (DZS, Mezinárodní vzdělávání v obrazech a číslech).

V Evropě je zapojeno celkem 33 programových zemí. Erasmus + se dělí do pěti sektorů a to:

ERASMUS +
Školní vzdělávání (bývalý Comenius)
Odborné vzdělávání a příprava (bývalý Leonardo da Vinci)
Vysokoškolské vzdělávání
Vzdělávání dospělých
Mládež

Tabulka č. 6: Rozdělení programu ERASMUS+

Zdroj: DZS, ERASMUS +

Podprogram Školní vzdělávání a Odborné vzdělávání a příprava – jsou to mobility a projektové spolupráce pro střední odborné školy.

Struktura programu ERASMUS+

Klíčová akce 1 – mobilita jednotlivců (mobilita studentů a pracovníků, společné magisterské studium Erasmus Mundus, Erasmus + půjčky na magisterské studium)

Klíčová akce 2 – spolupráce na inovacích a výměna osvědčených postupů (mezinárodní strategická partnerství, znalostní aliance, aliance odvětvových dovedností, budování kapacit a podpůrné informační systémy)

Klíčová akce 3 – podpora reformy politiky (znalosti v oblasti vzdělávání, odborné přípravy a mládeže, iniciativa pro inovaci politik, podpora nástrojů evropské politiky, spolupráci s mezinárodními organizacemi, dialog se zúčastněnými subjekty a propagaci politiky a programu).

Klíčové akce 1 a 2 jsou zaměřeny na mezinárodní spolupráci, **klíčová akce 3** může být realizována na národní a/nebo mezinárodní úrovni.

Aktivity Jean Monnet (akademické moduly, katedry, centra excelence; politická debata s akademickým světem, sdružení)

Sport (partnerství pro spolupráci, neziskové evropské sportovní akce, posilování základních podkladů pro tvorbu politiky, dialog s příslušnými evropskými zúčastněnými subjekty) (Erasmus+, Příručka k programu, s.13).

Důležitými cíli a charakteristikami programu ERASMUS + jsou:

- ❖ uznávání a validace dovedností a kvalifikací (např. Europass, ECVET)
- ❖ šíření a využívání výsledků projektů
- ❖ požadavek na otevřený přístup ke vzdělávacím materiálům
- ❖ otevřený přístup k výsledkům výzkumu a údajům
- ❖ mezinárodní rozměr (spolupráce s partnerskými zeměmi) (EQF)
- ❖ mnohojazyčnost
- ❖ rovný přístup a inkluze k znevýhodněným studentům
- ❖ ochrana a bezpečnost účastníků

Tyto cíle jsou naplňovány v rámci projektových mezinárodních spoluprací a také v rámci mezinárodních mobilit. V následující části své diplomové práce se budu zabývat případovou studií, kde na praktickém případě jedné střední odborné školy ukáži naplňování některých z těchto cílů. Uvedu také počet žáků, kteří se z této školy účastnily mobilit či pobytů v rámci projektové spolupráce právě prostřednictvím programu ERASMUS+.

1.7.2 Erasmus + a střední odborné školy

Středních odborných škol se týkají tyto podprogramy programu Erasmus +:

- **odborné vzdělávání a příprava**
- **školní vzdělávání**

Erasmus + odborné vzdělávání a příprava podporuje dva typy mezinárodní spolupráce, a to **mobility jednotlivců** a **strategická partnerství**. Na zahraniční pobyt nebo stáž mohou **žáci nebo pracovníci středních odborných škol**, učilišť, vyšších odborných škol i čerství absolventi těchto škol a také osoby zaměstnané v organizacích aktivních v oblasti odborného vzdělávání a přípravy. V rámci **strategických partnerství** spolupracují organizace, které se věnují odbornému vzdělávání.

Erasmus + školní vzdělávání nabízí možnost mateřským, základním a **středním školám** účastnit se vzdělávacích aktivit a mezinárodních projektů. V tomto podprogramu mají možnost zaměstnanci těchto institucí absolvovat **projekty mobility osob**, kde se vzdělávají prostřednictvím kurzů, stínování nebo výukového pobytu na zahraniční partnerské škole. **Projekty spolupráce** umožňují školám a dalším institucím v rámci mezinárodních projektů spolupracovat na zvolené téma (DZS, Mezinárodní vzdělávání v obrazech a číslech, 2018).

Toto jsou dva podprogramy programu ERASMUS+, které jsem analyzovala z pohledu počtu vyjíždějících středních odborných škol a žáků v letech 2014–

2016. Zajímaly mně kritéria, podle kterých si školy vybírají své partnery pro spolupráci. Také jsem zkoumala kritéria pro výběr témat, které si volí střední odborné školy na národní úrovni, a to z pohledu Domu zahraniční spolupráce.

Jakým způsobem si hledají střední odborné školy své partnery ke spolupráci?

Cílovou skupinou pro účast v programu Erasmus + jsou jednotlivci – studenti, stážisté, učni, žáci, dále se vzdělávající dospělí, mladí lidé, dobrovolníci, profesori, učitelé, školitelé, pracovníci s mládeží, odborní pracovníci z organizací působících v oblasti vzdělávání, odborné přípravy, mládeže a sportu. K těmto účastníkům se program Erasmus + dostává prostřednictvím institucí, ve kterých jednotlivci působí. Podmínky pro vstup do programu se proto týká dvou typů aktérů „účastníků“ (což jsou jednotlivci v programu) a „zúčastněné organizace“ (včetně skupin, které se skládají z nejméně čtyř mladých činných lidí v práci s mládeží, jež však nemusí mít formu mládežnické organizace, také se někdy označují jako neformální skupiny mladých lidí (Erasmus +, Příručka k programu, 2018, s. 22).

Účastníci

Platí pravidlo, že účastníci projektů Erasmus + musí mít místo pobytu v programové zemi. Konkrétní podmínky vstupu do programu Erasmus + závisejí na typu dané akce (viz kapitola výše akce programu Erasmus+). U projektů, které se týkají oblasti **odborného vzdělávání a přípravy** patří k cílovým skupinám patří žáci odborných škol, odborníci a školitelé v oblasti odborné přípravy, pracovníci organizací působících v oblasti počátečního odborného vzdělávání, školitelé a odborníci v podnicích. Oblast projektů, které se týkají **školního vzdělávání** patří k hlavním cílovým skupinám vedoucí pracovníci škol,

učitelé, pedagogičtí pracovníci a zaměstnanci škol, žáci v rámci předškolního, základního a středního vzdělávání (Erasmus +, Příručka k programu, 2018, s. 22).

Zúčastněné organizace

„Projekty Erasmus+ předkládají a řídí zúčastněné organizace, které zastupují účastníky. Pokud je určitý projekt vybrán k podpoře, organizace podávající žádost se stává příjemcem grantu Erasmus +. Příjemce podepíše grantovou smlouvu nebo je informován o rozhodnutí o grantu, jež ho opravňuje přijmout finanční podporu na realizaci svého projektu. Obecně platí, zúčastněné organizace projektů Erasmus + musí mít sídlo v programové zemi. Konkrétní podmínky účasti na určitém projektu Erasmus + závisejí na typu akce, (viz. kapitola výše akce programu Erasmus+) kterou program podporuje“ (Erasmus +, Příručka k programu, 2018, s.22).

Způsobilé země

Program Erasmus + je realizován v těchto zemích:

Programové země:

Členské státy Evropské unie (EU)			
Belgie	Řecko	Litva	Portugalsko
Bulharsko	Španělsko	Lucembursko	Rumunsko
Česká republika	Francie	Maďarsko	Slovinsko
Dánsko	Chorvatsko	Malta	Slovensko
Německo	Itálie	Nizozemsko	Finsko
Estonsko	Kypr	Rakousko	Švédsko
Irsko	Lotyšsko	Polsko	Spojené království

Programové země mimo EU		
Bývalá jugoslávská republika Makedonie	Island	Norsko
	Lichtenštejnsko	Turecko

Tabulka č. 7: Programové země

Zdroj: Erasmus +, Příručka k programu, 2018

Partnerské země:

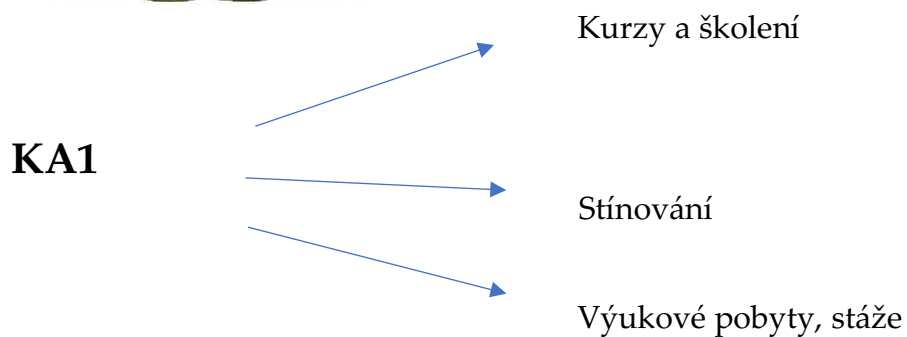
„Níže uvedené země se mohou účastnit jen některých akcí programu v závislosti na splnění určitých kritérií a podmínek. Žadatelé i účastníci musí respektovat veškerá nařízení platná pro vnější pomoc EU, stanovená Evropskou radou.“

Žádosti musí být v souladu s obecnými hodnotami EU, jako jsou respekt k lidské důstojnosti, svobodě, demokracii, rovnosti, právnímu státu a dodržování lidských práv, včetně práv příslušníků menšin, jak je stanoveno v článku 2 Smlouvy o Evropské unii“ (Erasmus +, Příručka k programu, 2018, s.23).

Ostatní partnerské země

Ostatní partnerské země jsou rozděleny a seskupeny podle finančních nástrojů vnější činnosti EU (Erasmus +, Příručka k programu, 2018, s.24).

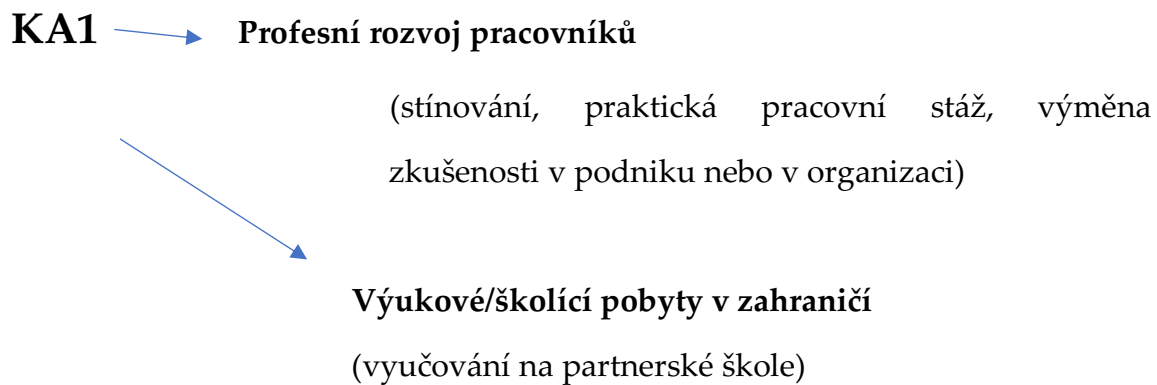
Z těchto výše uvedených zemí si mohou školy vybírat partnery pro spolupráci. Důležitým kritériem pro podání žádosti o spolupráci je pro školu to, aby si určila typ akce (1, 2, 3) v rámci, které chce grant získat. **Program vzdělávání a odborná příprava** nabízí příležitost ve vysokoškolském, **odborném vzdělávání a přípravě, školním vzdělávání** a vzdělávání dospělých. V rámci tohoto programu jsou podporovány „Klíčová akce 1“ (projekty a mobility), „Klíčová akce 2“ (projekty spolupráce) a „Klíčová akce 3“ (podpora politických reforem) zahrnují konkrétní akce, kterými chceme dosáhnout cílů programu v oblasti vzdělávání a odborné přípravy. Tyto tři akce jsem popsala podrobněji v předchozí kapitole. V následujících obrázcích graficky vysvětlím fungování „klíčové akce 1“ a „klíčové akce 2“ v rámci kterých si střední odborné školy hledají partnery pro svou spolupráci.

Obrázek č. 5: Kategorizace klíčové akce KA1

Zdroj: DZS, Internacionalizace škol v aktivitách DZS, 2018

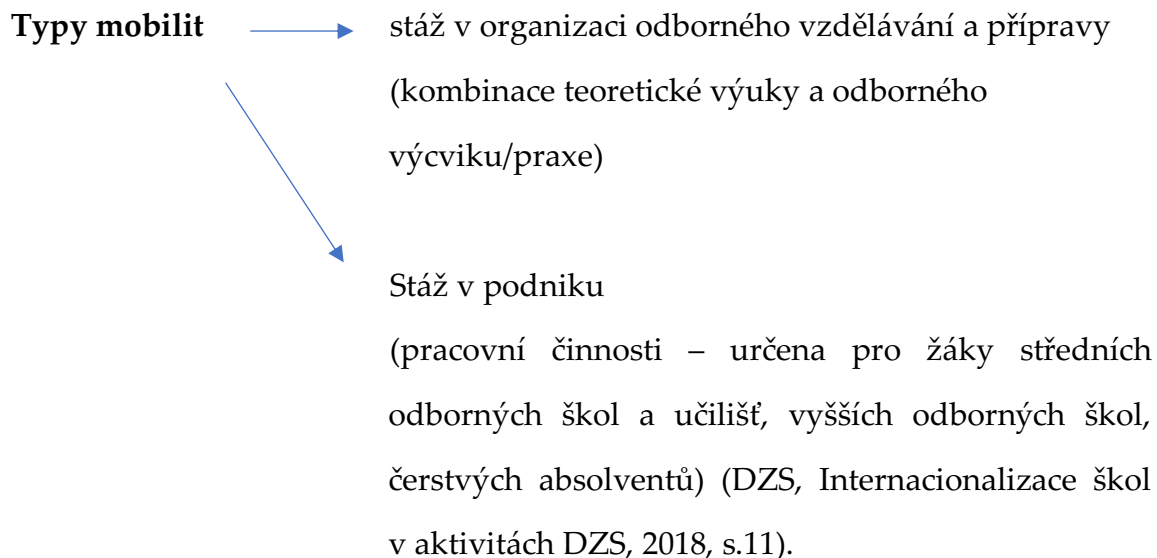
Odborné vzdělávání a příprava

Obrázek č. 6: KA1 – odborné vzdělávání a příprava

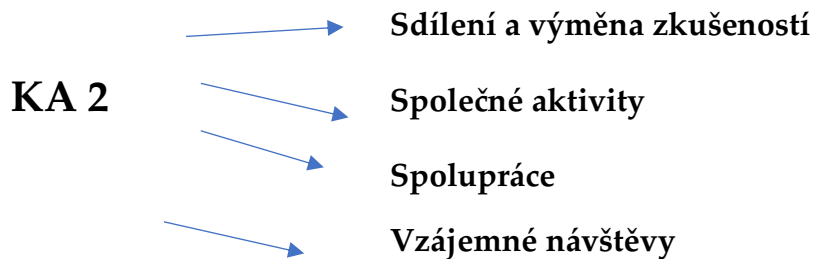
Zdroj: DZS, Internacionalizace škol v aktivitách DZS, 2018

Mobilita žáků v odborném vzdělávání a přípravě

Obrázek č. 7: Typy mobilit

Zdroj: DZS, Internacionalizace škol v aktivitách DZS, 2018

Obrázek č. 8: KA2

Zdroj: Zdroj: DZS, Internacionalizace škol v aktivitách DZS, 2018

Klíčová akce 2 ve školním vzdělávání

- MŠ (mateřské školy), ZŠ (základní školy), SŠ(střední školy), ZUŠ(základní umělecké školy) zapsané v Rejstříku škol a školských zařízení MŠMT
- Další instituce s působností ve školním vzdělávání (v rámci strategických partnerství – strategická partnerství za účelem vzájemné výměny postupů a dobré praxe pro školy a strategická partnerství pro podporu a rozvoj inovací) (DZS, Internacionalizace škol v aktivitách DZS, 2018, s.18).

Kde mohou školy pro svou spolupráci najít partnera?

- Mezinárodní aktivity v rámci spolupráce národních agentur (TCA – Transnational Cooperation Activities between National Agencies)
- Mezinárodní školení, podpora a kontaktní semináře
- Mezinárodní vzdělávací aktivity na dané téma – <http://naerasmusplus.cz/cz/o-programu/kontaktni-seminare>
- eTwinning (tuto platformu popisují v kapitole výše)
- Euroguidance (Evropská síť pro podporu kariérového poradenství)
- Zahraniční stipendia na základě Mezinárodních smluv pro studenty středních škol (DZS, Internacionalizace škol v aktivitách DZS, 2018, s.24).

Pro výběr školy pro strategické partnerství je důležité, aby si střední odborná škola ujasnila, o kterou klíčovou akci má zájem, Zda o „klíčovou aktivitu KA1“ nebo o „klíčovou aktivitu KA2“. Pak už si volí a vypracuje téma, na kterém by chtěla v klíčové akci a s danou školou, kterou si vybere pomocí výše zmíněných nástrojů pro spolupráci, spolupracovat. K navázání spolupráce také slouží, jak jsem zmínila, kontaktní semináře, které jsou v délce 3-4 dnů. Předpokládá se, že pomocí interakcí a vzájemné komunikace si škola najde dva až tři partnery pro svou spolupráci. Jde o školy se stejným, nebo podobným zaměřením většinou z partnerských zemí. Na tématu by se měly školy shodnout. Je tedy kvalifikační rámec EQF důležitým kritériem při výběru partnerské školy pro spolupráci?

Jak ovlivňuje kvalifikační rámec EQF výběr partnera pro spolupráci?

V teoretické části jsem podrobně popsala kvalifikační rámec EQF. Střední odborné školy spadají do stupně 4. Což znamená:

Úroveň 4	faktické a teoretické znalosti v širokých souvislostech v oboru práce nebo studia	řada kognitivních a praktických dovedností požadovaných při řešení specifických problémů v oboru práce nebo studia	schopnost řídit sebe samého v rámci pokynů v oblastech práce nebo studia, které jsou obvykle předvídatelné, ale mohou se měnit dohlížet na běžnou
-----------------	---	--	---

			práci jiných osob a nést určitou odpovědnost za hodnocení a zlepšování pracovních či vzdělávacích činností
--	--	--	--

Tabulka č. 8: Kvalifikační rámec EQF 4

Zdroj: Zdroj: NUV, 2018

Při samotném výběru partnera pro spolupráci tento kvalifikační rámec nehraje roli. Jak jsem zjistila z dotazu, který jsme vznesla přímo na DZS (Mgr. Slivkovou), při výběru pro projektovou spolupráci rozhoduje téma, na kterém se školy či instituce shodnou. Škola musí být samozřejmě ze stejné oblasti oboru. Kvalifikační rámec EQF se objevuje až v závěrečné zprávě z konce projektové spolupráce. Pomocí následující otázky zjistím hodnotící kritéria, která platí při výběru projektových žádostí.

Jaké jsou hodnotící kritéria při výběru projektových žádostí o spolupráci podávaných na národní úrovni a jak ovlivňují počet podpořených SOŠ (střední odborné školy)?

Během zpracování projektu a před podání žádostí o podporu EU musí organizace ověřit, zda projekt splňuje **kritéria pro vyloučení**, **kritéria pro výběr** a **kritéria pro udělení grantu** (Erasmus +, Příručka k programu, 2018, s. 220).

Kritéria způsobilosti

Tato kritéria souvisí především s typem projektu a aktivity (dále pak délka trvání, zúčastněnými organizacemi apod.), cílovou skupinou (např. počtem účastníků) a s podmínkami podání žádosti o grant na daný typ projektu (např. i termín podání žádosti, úplnost žádost). Aby byl projekt způsobilý, musí splňovat všechna platná pro akci (vysvětlují výše), v rámci, které se projekt podává. Jestliže tato kritéria projektová žádost nesplňuje, bude bez dalšího postupu a hodnocení zamítnuta.

Kritéria pro vyloučení

Žadatel bude vyloučen v souladu s články 106 a/ nebo 107 finančního nařízení EU z účasti ve výzvách k předkládání návrhů v rámci programu Erasmus + nebo bude odmítnut v řízení o udělení grantu, nachází-li se v jedné z popsanych situacích v Příručce k programu Erasmus + na straně 220–222 (Erasmus +, Příručka k programu, 2018, s. 220).

Kritéria pro výběr

„Prostřednictvím kritérií pro výběr posuzuje národní agentura nebo výkonná agentura finanční a provozní způsobilost žadatele provést navrhovaný projekt“ (Erasmus +, Příručka k programu, 2018, s. 222).

Finanční kapacita

„Finanční kapacita znamená, že žadatel disponuje stabilními finančními zdroji dostatečnými k tomu, aby byl schopen pokračovat v činnosti po celou dobu provádění projektu nebo po celý rok, na nějž je grant udělen, a podílet se na financování“ (Erasmus +, Příručka k programu, 2018, s. 222).

Provozní kapacita

„Provozní kapacita znamená, že žadatel má odborné kompetence a kvalifikace požadované k provedení navrhovaného projektu. Žadatelé musí předložit čestné prohlášení, že mají provozní způsobilost potřebnou pro realizaci projektu“ (Erasmus +, Příručka k programu, 2018, s. 223). Jsou to například životopisy, které musí realizační tým předložit.

Kritéria pro udělení grantu

„Kritéria pro udělení grantu umožní národní agentuře nebo výkonné agentuře posoudit kvalitu návrhů projektů, které byly předloženy v rámci programu Erasmus+“ (Erasmus +, Příručka k programu, 2018, s. 223).

Posledním krokem pro organizaci je **vyplnění žádosti**. K vyplnění žádosti o grant v rámci programu Erasmus + musí použít zvláštní formuláře pro jednotlivé akce (1,2,3), které najdou na internetových stránkách Evropské komise, národních agentur nebo výkonné agentury (Erasmus +, Příručka k programu, 2018, s. 227).

Co tedy následuje po podání žádosti? Národní agentury nebo výkonná agentura všechny žádosti začne **hodnotit**. Jak jsem již popsala výše, řídí se hodnotícími kritérii.

„Posouzení zahrnuje:

- formální kontrolu za účelem ověření, zda jsou dodržena kritéria způsobilosti a kritéria pro vyloučení;
- hodnocení kvality s cílem vyhodnotit, nakolik zúčastněné organizace splňují kritéria pro výběr (tj. provozní a finanční způsobilost) a nakolik projekt splňuje kritéria pro udělení grantu; toto posouzení kvality se ve většině případů provádí s pomocí nezávislých odborníků – při hodnocení odborníkům napomáhají pokyny vypracované Evropskou komisí; ověření, že projekt neobsahuje riziko dvojího financování (aby se zabránilo riziku dvojího financování musí žadatel předložit veškeré projekty, kterých se účastní nebo granty o které žádal v daný rok)“ (Erasmus +, Příručka k programu, 2018, s. 229).

Národní agentura nebo výkonná agentura jmenuje hodnotící výbor, který bude dohlížet nad celým procesem výběru. Během procesu hodnocení mohou být všichni žadatelé vyzváni, aby doplnili nebo objasnili předložené podklady v souvislosti s jejich žádostí. „Dodatečné informace a vysvětlení jsou odůvodněné zejména v případě zjevných administrativních chyb, kterých se žadatel dopustil, nebo v případech, kdy u projektů financovaných na základě dohod uzavřených s více příjemci chybí jedno či několik partnerů (pokud jde o dohody s více příjemci – jde o "Grantovou smlouvu mezi partnery)“ (Erasmus +, Příručka k programu, 2018, s. 229).

Konečné rozhodnutí

„Na konci postupu hodnocení rozhodne národní agentura nebo výkonná agentura o projektech, jimž bude udělen grant, a to na základě:

- pořadí navrženého hodnotícím výborem
- rozpočtu, pro každou danou akci (nebo danou aktivitu v rámci akce)“
(Erasmus +, Příručka k programu, 2018, s. 229).

Toto jsou hodnotící kritéria, které rozhodují o udělení grantu. Na základě těchto kritérií pak dojde k udělení grantů organizacím – tedy školám. Protože mně zajímalo, kolika středním odborným školám byl udělen grant právě v letech 2014–2016, vyhledala jsem tuto informaci v publikaci DZS – Mezinárodní vzdělávání v obrazech a číslech.

CELKOVÝ POČET

.....	
středních odborných škol	1 092
.....	
žádostí	938
.....	
podpořených škol	242

Obrázek č. 9: Celkový počet podpořených SOŠ v letech 2014–2016

Zdroj: DZS, Mezinárodní vzdělávání v obrazech a číslech, 2018, s. 35

Z předcházejících řádků tedy vyplývá, že kritéria pro hodnocení projektových žádostí jsou přísná. Z celkového počtu podaných žádostí SOŠ v letech 2014–2016 bylo schváleno a podpořeno jen 242 SOŠ. Z toho vyplývá, že uvedená kritéria jsou velmi důležitá při výběru projektových žádostí a pro udělení grantu. V následující tabulce jsem se pak zaměřila na počet vyjížděných žáků v letech 2014–2016 v rámci oblasti „odborné vzdělávání „v rámci programu Erasmus +.

Počet vyjíždějících žáků v rámci programu Erasmus+

Oblast „Odborné vzdělávání“

ERASMUS + odborné vzdělávání – počet vyjíždějících žáků SOŠ	
2014	2 923
2015	3 007
2016	3 125

Tabulka č. 9: Žáci středních odborných škol vyjíždějící na zahraniční pobyty v letech 2014–2016

Zdroj: DZS, Mezinárodní vzdělávání v obrazech a číslech, 2018

V další části mé diplomové práce se budu konkrétně zabývat přínosem který výměnný pobyt či mobility znamenají pro jednu střední odbornou školu. V následujících řádcích popíši kroky, které mají vést k naplnění cíle této práce.

2. Výzkumný problém

Mým výzkumným cílem je zjistit počet žáků jedné střední odborné škol vyjíždějících v rámci Erasmus+ na výměnné zahraniční výměnné pobyty nebo účastníci se mobilit. Budu popisovat projektovou spolupráci a mobility Mendelovy střední školy (MSŠ).

Mým cílem je zjistit, kolik žáků se na Mendelově střední škole zúčastnilo těchto mobilit. Zaměřím se také na kritéria, která platí při výběru škol ke spolupráci – zda tyto kritéria ovlivnily výběr škol ke spolupráci MSŠ. Myslím tím používání kvalifikačních norem EQF nebo hodnotící kritéria na národní úrovni (DZS) při výběru mezinárodních projektů a mobilit.

2.1 Výzkumný cíl a výzkumné otázky

Při provádění případové studie si klade výzkumník většinu otázek sám sobě, aby hlouběji poznal zkoumaný jev, osobu nebo proces který ho zajímá. Tyto otázky mu mají pomoci k tomu, aby si sám vyjasnil, jaké otázky si chce zodpovědět (Mareš, 2015, s. 125).

Hlavní výzkumný cíl:

- **Popsat mobility žáků na MSŠ z pohledu počtu vyjíždějících žáků v rámci programu Erasmus +.**

Indikátor naplnění cíle:

- Popsat projekt spolupráce a mobilit žáků MSŠ Mendelovy.

Hlavní výzkumná otázka:

Kolik žáků ze MSŠ vyjelo na výměnný pobyt v rámci mobilit či projektové spolupráce prostřednictvím programu Erasmus+?

Dílčí otázky:

- Jak ovlivňuje kvalifikační rámec EQF výběr partnera pro spolupráci u MSŠ?
- Jaký je přínos ECVET pro žáky MSŠ, kteří se těchto mobilit a spoluprací účastnili?
- Jaký je přínos těchto mobilit a projektových spoluprací pro ŠVP Mendelovy střední školy?

2.2 Výzkumné strategie

Tato část práce je úzce propojená s teoretickou. Mým cílem je popsat jeden případ Mendelovy SŠ, která se projektových spoluprací a mobilit účastní. Zjistit, kolik žáků se těchto mobilit účastnilo. Proto jsem tedy zvolila pro svou práci případovou studii. Cílem výzkumu pomocí případové studie je poznat daný případ do hloubky.

Jiří Mareš říká, že použití případových studií pro vědecké účely se datuje již od 19. století (Mareš, 2015, s.114). Yin říká, že jednotkou případové studie je případ, což je široké a zastřešující označení. Rozumí se jím hlavní předmětem zkoumání, což je většinou konkrétní entita, např. osoba, organizace, komunita, ale i program, politický postup, proces (Yin, 2014, s. 237). V domácí metodologické literatuře bývá případová studie považována za jeden ze základních a nejrozšířenějších typů kvalitativního výzkumu (Miovský, 2006, s. 94). Naopak Sedláček (2014) říká, že v případové studii badatel využívá veškeré dostupné metody pro sběr svých dat – kvalitativní metody ale také nevyklučuje metody kvantitativní (Sedláček, 2014 a, s. 99).

Případová studie má své klady i zápory. Velmi pozitivním stále zůstává, že v případové studii můžeme jít velmi do hloubky celého případu. Obvykle můžeme získat mnoho dat od malého počtu jedinců, či instituce.

Na jednom případě školy budu zkoumat kolik žáků se těchto výměnných pobytů účastnili. Zjistím přínos těchto pobytů pro školu a také pro žáky. Zvolím tedy holistický přístup – půjde o jednu jednotku analýzy. Výběr mého jednoho případu je zaměřený na získání specifického typu informací z malého vzorku.

Jak říká Hendl, výsledky případové studie se nedají zobecnit a interpretovat do jiného prostředí, proto je interpretace výsledků a získaných dat nejednoduchá. (Hendl, 2005, s. 52). „Případová studie v sociálněvědním výzkumu je podobná mikroskopu: její hodnota závisí na tom, jak dobře je zaostřena“ (Hendl, 2005, s. 103-104).

„Autoři často používají přehled literatury k shrnutí, což je již známo o předmětu a vysvětlují, jak výzkum přispěje k znalostní bázi disciplíny. V tomto okamžiku bychom měli být schopni určit metodu studie“ (Creswel, s. 80, 2007).

2.3 Volba metod a sběr dat

Rámcem práce je případová studie, která pomáhá zkoumat problém do hloubky. Častými volenými metodami jsou pozorování, texty a dokumenty, interview či audio a videozáznamy (Hendl, 2005, s.50).

Já jsem na základě svého hlavního výzkumného cíle zvolila analýzu dokumentů. U textů a dokumentů je výhodou, získáme teoretické porozumění (Hendl, 2005, s. 50). Dalším předpokladem pro porozumění jiným podobným případům je, že prozkoumáme detailně jeden případ (Hendl, 2005, s. 104).

Dalším pohledem na případovou studii je způsob sledování. Já jsem si pro své zkoumání vybrala deskriptivní (popisující případovou studii). Používá se při podrobném popisu nějakého jevu v reálném životě v tom kontextu, v němž se běžně vyskytuje a probíhá (Mareš, 2015, s. 121). Svou případovou studii budu prezentovat lineárně – analytickým postupem. Tento postup začíná výkladem zkoumaného problému, jeho dílčích složek a dosavadních publikovaných poznatků.

Čtenářům jsou předkládány **výzkumné otázky, popis použitých výzkumných metod, popis získaných dat, způsob analýzy a končí zjištěnými výsledky**. Tento postup je vhodný pro deskriptivní případové studie (Yin, 2014).

Analýza dokumentů

Pro svou případovou studii jsem si zvolila analýzu dokumentů. Tato metoda je poměrně náročná na čas a také klade velké nároky na vyhledávání relevantních informací. Ale zároveň je to metoda nezávislá na době. Informace v dokumentech jsou většinou zpracovány pečlivě (Hendl, 2005, s. 162).

Analýza dat

Dalším krokem po sběru dat je analýza získaných dat. Při analýze dokumentů jsem postupovala podle výše zmíněné strategie. Všechny dokumenty jsem si prošla a přečetla a hledala odpovědi na své dílčí otázky. Provedla jsem si zápisky, které se týkají naplnění hlavního výzkumného cíle. Ve svých zápiscích jsem použila parafráze, přesné citace, které je možné dohledat v odkazovaných zdrojích.

2.4 Příprava výzkumného nástroje

Analýzu dokumentů jsem provedla, než jsem začala psát tuto diplomovou práci. Vytvořila jsem z ní první část své práce, která se týká právě EQF, ECVET, popis programu ERASMUS+. V této části chci na tuto teorii navázat tak, že ji použiji při zkoumání vlivu těchto evropských nástrojů při výběrů partnerů MŠ pro spolupráci na mezinárodním projektu a mobilitě.

V dalších dokumentech jsem hledala odpovědi na své dílčí otázky, které jsem uvedla výše. Pátrala jsem, zda rámec EQF ovlivnil výběr partnera pro spolupráci u MSS. Zde jsem našla přínos, který znamenaly tyto projektové spolupráce a mobility pro Mendelovu SŠ v rámci ŠVP. Došla jsem také k číslu, právě z dostupných dokumentů Mendelovy SŠ, kolik žáků se účastnilo jedné projektové spolupráce a mobility.

Použila jsem Kompendium projektů 2014, 2016 a 2017, které zveřejňuje DZS. Analyzovala jsem dokumenty, které jsou dostupné na internetových stránkách Mendelovy SŠ.

Sběr dat proběhl pomocí výše zmíněného nástroje –analýzou dokumentů. Pro svou případovou studii jsem nepoužila rozhovory, protože jsem narazila na časovou bariéru zaměstnanců školy a žáků školy.

2.5 Volba případu

„Dříve než výzkumník začne studovat určitý případ či více případů, měl by předem definovat kritéria, podle nichž bude tyto případy hledat a poté je vybírat pro detailnější zkoumání“ (Mareš, 2015, s. 127).

Prvním kritériem mého výběru bylo, zda pro svou případovou studii zvolit gymnázium nebo střední odbornou školu. Zvolila jsem střední odbornou školu, protože gymnázia nemají tak širokou nabídku mobilit a projektových spolupráci jako střední odborné školy. Předpokládá se, že většina studentů z gymnázií půjde na vysokou školu, kde se jim nabízí velké možnosti nabízené programem Erasmus + pro tyto mobility.

Druhým kritériem byla volba konkrétní střední odborné školy. Vycházela jsem z dokumentu Kompendium projektů (DZS, 2017), kde jsou uvedeny nejlepší střední odborné školy, které pracují v projektových spolupracích nejlépe, a tudíž vyjíždí nejvíce žáků v rámci spoluprací a mobilit. Na základě tohoto dokumentu jsem si zvolila Mendelovu SŠ. Splnila obě kritéria, která naplní cíl mé práce. Našla jsem tedy reprezentativní školu, kde je přínos těchto projektových spoluprací a mobilit viditelných na úrovni změny ŠVP.

2.6 Případová studie SŠ Mendelova (dále MSŠ)

Medailon o škole

„Škola je součástí výchovně vzdělávací soustavy a je zařazena do sítě škol a školských zařízení ČR. Je příspěvkovou organizací s právní subjektivitou, jež vstupuje svým jménem v právních vztazích a má odpovědnost vyplývající z těchto vztahů v souladu se zřizovací listinou. Tato vymezuje hlavní účel zřízení organizace – výchovu a vzdělávání žáků a studentů ve vzdělávacích programech“ (MSŠ, Úřední deska, 2018).

V rámci školy jsou realizovány tyto studijní obory na úrovni SŠ:

Součást zdravotnictví

Zdravotnické lyceum – čtyřleté studium

Zdravotnický asistent – denní čtyřleté studium

Součást veřejnosprávní a IT

Informační technologie – čtyřleté studium

Veřejnosprávní činnost – čtyřleté studium

Součást ekonomika

Obchodní akademie – čtyřleté studium

Ekonomické lyceum – čtyřleté studium

Mendelova střední škola za dobu své existence realizovala celou řadu projektových spoluprací i mobilit. Byla a je v roli příjemce grantu či partnerské instituce. Účastní se projektů, které mají celoškolský význam. Na základě těchto spoluprací obdržela v roce 2017 „Ocenění kvalit projektů Mobilit“.

„Dům zahraniční spolupráce se sídlem v Praze udělil v září 2017 Mendelově SŠ v Novém Jičíně „Certifikát v odborném vzdělávání a přípravě“ v programu Erasmus+ organizací. Certifikát obdrželi na základě vysoké kvality projektů mobility, se kterým mají velmi bohaté zkušenost (MSŠ Projekty, 2018)“. Tento certifikát umožňuje zjednodušené podávání žádostí v rámci ročních obecných výzev v rámci programu Erasmus +. Certifikát přikládám v příloze č. 3.

Erasmus + / mezinárodní projektová spolupráce

Název projektu

„IT – Solutions in Production and Business“

Příjemce grantu

Mendelova střední škola, Nový Jičín, příspěvková organizace

Partneři

Norsko, Německo, Rakousko, ATS Global

Tento projekt byl intenzivní mezinárodní pětistrannou spoluprací učitelů IT, jejich studentů (ČR – MSS – koordinátorská škola, Norsko – Askim videregaende skole, Německo – ZAW Leipzig GmbH, Rakousko – BHAK – HBLW Rohrbach. Účastnili se také odborníci z partnerské organizace ATS Global. Široká spolupráce byla rozdělena do třech oblastí: robotika, tvorba webových stránek a elektronické obchodování. Hlavním cílem projektu bylo zlepšit a zdokonalit znalosti žáků středních odborných škol v souvislosti s požadavky IT společností a také s požadavky budoucích zaměstnavatelů. Účastníci projektových aktivit prohloubili své dovednosti v oblasti programování malých vzdělávacích robotů, výrobních robotů, webových stránek, e-shopů a komerčních komplexních systémů. Byl aplikován evropský validační nástroj ECVET. Výstupem projektu byly 4 odborná kompendia (interaktivní studijní texty), která jsou využívány při výuce na všech partnerských školách. Mohou být využity jakoukoli jinou školou.

Účastní z řad učitelů získali nejen další zkušenosti z oblasti programování a metodického vedení, ale také získali cenné pracovní zkušenosti prostřednictvím společnosti ATS Global (DZS, Kompendium projektů 2017).

Tady můžeme vidět přímo přínos pro žáky, který je ve využití nástroje ECVET. Tento výstup, který je součástí dokumentu Europass mobility, pomůže žákům při výběru zaměstnání i v zahraničí. Samozřejmě je i vstupenkou k dalšímu studiu. Přínos této projektové spolupráce je tedy na úrovni ECVET pro žáky. Samozřejmě došlo i k obohacené výuky – a tím i rozšíření ŠVP – prostřednictvím interaktivního výukového materiálu.

Jak ovlivnil při výběru partnera pro spolupráci kvalifikační rámec EQF právě tuto školu? Na základě dotazu, který jsem vnesla přímo k DZS (Mgr. Helena Slivková), tak nejdůležitějším kritériem při výběru partnera pro spolupráci je téma, na kterém budou společně spolupracovat. Z toho vyplývá, že škola si sice musí vybírat podle zaměření a oboru, ale samotná kvalifikace EQF (v případě Mendelovy střední školy EQF 4) se objeví až v závěrečné zprávě o spolupráci. Není to tedy prvotním kritériem pro výběr partnera pro spolupráci.

Protože z této projektové spolupráce nelze vyčíst, kolik vyjelo žáků na výměnný pobyt, popíši další projektovou spolupráci na úrovni mobility – stáže pro studenty MSS.

Erasmus + / Zahraniční stáže studenti

Název projektu

„Studenti bez hranic“

Příjemce grantu

Mendelova střední škola, Nový Jičín, příspěvková organizace

Mendelova střední škola – jak jsem již zmínila výše – patří k nejúspěšnějším školám v realizaci projektů mobility v Moravskoslezském kraji. V letech 2015–2017 se škola účastnila mobility s názvem Studenti bez hranic. Sociálním partnerem této škoie byl Úřad práce. Pomáhal s výběrem vhodných praktikantských míst. Kontroloval využitelnost těchto stáží pro budoucí uplatnění žáků v pracovním životě. Stáže proběhly v Irsku (8 žáků), Španělsku (6 žáků), Německu (5 žáků), Velká Británie (2 skupiny po 5 žácích), Norsko (5 žáků), Estonsko (5 žáků).

Účastníky byly studenti druhých a třetích ročníků, kteří prošli úspěšně jazykovou přípravou. Po návratu získal každý student mezinárodní certifikát Europass Mobility. V tomto dokumentu Europass je zaznamenáno i hodnocení ECVET. Od roku 2005 tak tato škola umístila 268 studentů. Každý rok nabízí možnost tohoto zahraničního uplatnění 30 studentům, což odpovídá celé jedné třídě (MŠŠ, Zahraniční stáže Erasmus +, 2018). Vedlejším cíli všech mobilit a projektů je bezesporu zdokonalení se v jazyce, rozšíření si odborné terminologie a přímá zkušenost z provozů.

Diskuze

Celkový počet vyjíždějících žáků v rámci mobilit středních odborných škol je okolo 3000 za rok, jak jsem uvedla v tabulce č. 9.

Počet žáků vyjíždějících v rámci mobilit na MSS je vysoký. Jednak z pohledu celkového počtu výjezdů na všechny střední odborné školy, ale i z pohledu MSS. V ročníkú jsou 2 třídy, takže celá jedna třída vyjíždí na zkušenou do zahraničí. „Je bezesporu velkým úspěchem, že ve školním roce 2016/2017 vycestovalo v rámci projektů Studenti bez hranic 39 studentů naší školy do 6 zemí Evropy, z toho 2 skupiny do Velké Británie“ (MSS, Zahraniční stáže Erasmus +, 2018).

V rámci projektových Mobilit, které jsem popsala v druhém případě spolupráce, dochází k přínosu pro MSS pro samotné žáky. Hlavním přínosem je získání Europassu mobility, ve kterém se zrcadlí hodnocení ECVET. Tento dokument jim bude sloužit v jejich dalším profesním životě jako doklad o absolvování něčeho navíc – praxe v zahraničí. Popsala jsem jej v první části své práce.

Také jsem zkoumala přínos těchto mobilit a výměnných pobytů z pohledu ŠVP. Tím jsem navázala na teoretickou část své práce, kde podrobně popisují funkci ŠVP ve školách.

„Ve 2. a 3. ročníku je do učebního plánu zařazena praxe v rozsahu 2 + 2 týdny. Pro nejlepší žáky máme možnost využít zahraniční praxi. Jedná se o praxi v rámci programu na podporu odborného vzdělávání žáků Erasmus+“

(MŠŠ, Projekty,2018). Tím se potvrzuje přínos těchto stáží a mobility pro tvorbu ŠVP. Tato praxe je povinnou součástí ŠVP, proto jsou mobility přímým přínosem pro zdokonalování ŠVP.

Limitující pro mě byla informace, kterou jsem v podstatě nezjistila – nepodařilo se mi najít počet vyjíždějících žáků v rámci projektových spoluprací na této střední škole (MŠŠ). Našla jsem pouze cíle projektové spolupráce, obsahovou náplň projektu a přínos pro žáky účastnící se projektové spolupráce – což je zdokonalení se v oboru, prohloubení jazykových znalostí).

Závěr studie

Odpověděla studie na mé dílčí výzkumné otázky?

Zjistila jsem počet vyjíždějících žáků MŠŠ v rámci jednoho projektu mobility. Počet vyjíždějících je okolo 30. Kvalifikační rámec EQF neovlivňuje výběr partnerské školy pro spolupráci. Je zmiňován až v závěrečné zprávě o projektu. Tento požadavek není ani mezi hodnotícími kritérii národní agentury při udělování grantu. Hlavním přínosem pro žáky MŠŠ, účastnící se projektových mobility je získání dokumentu Europass mobility, ve kterém jsou popsány podrobně získané dovednosti a kompetence – vychází se z kreditů ECVET.

Podařilo se mi naplnit hlavní výzkumný a dílčí výzkumný cíl, který jsem si stanovila? Případovou studii jsem popsala dvě projektové aktivity – projektovou spoluprací a projekt mobilit. Zjistila jsem také počet vyjíždějících žáků Mendelovy střední školy v rámci mobilit. Nepodařilo se mi zjistit počet vyjíždějících žáků v rámci projektové spolupráce. Tutu informaci jsem nedohledala.

Závěr

Na začátku celé práce jsem o výměnných pobytech a mobilitách pro střední odborné školy věděla jen to, co jsem si pamatovala ze svého působení v tehdejší SOCRA TOVI. Vyhledáváním informací a svým výzkumem jsem zjistila spoustu nových informací o přínosech právě pro žáky středních odborných škol a pro školu samotnou. Volba střední odborné školy byla velmi zdařilá, protože právě Mendelova střední škola je velmi úspěšná v realizaci jak mobilit, tak projektových spoluprací.

Prostřednictvím své práce jsem získala jasné odpovědi na počet žáků ze středních odborných škol, kteří se zúčastnili mobilit v letech 2014–2016. Také jsem zjistila počet žáků jedné střední odborné školy – Mendelovy střední školy, kteří se zúčastnili těchto mobilit. Přínos jejich účasti na těchto mobilitách je pro tyto studenty jasně viditelný, a to v jejich Europass mobility. Ten příkládám v příloze č. 4. Jsou zde všechny informace o jejich nově nabitých kompetencích, dovednostech a znalostech. V dokumentu Europass mobility je uplatňován ECVET – evropský systém přenosu a uznání znalostí, dovedností a kompetencí získaných v průběhu studijní nebo pracovní stáže. V Europass mobilit jsou tyto získané dovednosti a kompetence podrobně popsány.

Přínosem účasti v těchto mobilitách a projektových aktivitách pro Mendelovu střední odbornou školu je rozšíření jejich školského vzdělávacího programu. V rámci studia na této střední odborné škole mají žáci povinnou praxi a to ve 2. a 3. ročníku. Praxi mohou za určitých podmínek absolvovat v zahraničí, a to právě prostřednictvím programu Erasmus +.

Bohužel se mi nepodařilo zjistit počet žáků, kteří na MSŠ vyjíždějí v rámci projektové spolupráce. Tyto údaje nebyly nikde uvedeny.

Pomocí případové studie jsem také zjistila, jak ovlivňován výběr partnera pro spolupráci Evropským kvalifikačním rámcem EQF. Zjistila jsem, že hlavním kritériem při výběru partnera je zvolené téma. EQF – které je úroveň 4 u středních odborných škol – se objevuje až v závěrečné zprávě o spolupráci.

Cílem mé práce bylo zjistit Přínos účasti SŠ v zahraničních výměnných pobytech. Cíl práce byl naplněn. Hlavní přínos těchto zahraničních spoluprací a mobilit pro střední odborné školy je přínos pro jejich školský vzdělávací program. Hlavním přínosem pro žáky je získání Europass mobility – ve kterém jsou uplatňovány principy systému ECVET – Evropského kvalifikačního rámce.

Vedlejšími přínosy jsou pro žáky jazykové, multikulturní znalosti a dovednosti, které jsou přínosem pro jejich budoucí uplatnění. Pro školu a učitele je to získání nových náhledů na výuku či rozšíření kulturních obzorů zaměstnanců.

Seznam použité literatury

- Bartoňková, H. (2013). *Teorie celoživotního vzdělávání: studijní text pro kombinované studium*. Olomouc: UP.
- Bočková, V. (2002). *Vzdělávání – průvodní jev života*. Olomouc: UP.
- Cejpek, Jiří. (2005). *Informace, komunikace a myšlení*. Praha: Karolinum, 234 s.
- Cresswel, J.W. (2007). *Qualitative Inquiry and Research Design. Choosing Among Five Approaches*. London: Sage
- Černý, Karel, Greger, David. (2007). *Společnost vědění a kurikulum budoucnosti*. (s.21-39) in *Orbis Scholae 2*, č.1.
- Drucker, F.P. (1994). *Věk diskontuity*. Management Press
- Dvořáčková, J. (2011). *Názory dnešních středoškoláků na výměnné studijní pobyty: bakalářská práce*. Brno: Masarykova univerzita
- Dvořáková, M. & Šerák, M. (2016). *Andragogika a vzdělávání dospělých: vybrané kapitoly*. Praha: Filozofická fakulta Univerzity Karlovy.
- Hendl, J. (2005). *Kvalitativní výzkum. Základní metody a aplikace*. Praha: Portál.
- Keller, Jan a Tvrdý, Lubor. (2010). *Vzdělanostní společnost? Chrám, výtah a pojišťovna*. Praha: Sociologické nakladatelství SLON, 119 s.
- Komenský, J., A. (1948). *Vševýchova: (Pampaedia)*. Praha: Státní nakladatelství.
- Kotásek, J. a kol. (2001). *Národní program rozvoje vzdělávání v České republice (Bílá kniha)*. Praha: Ústav pro informace ve vzdělávání nakladatelství Tauris.
- Krátký, P. (2017). *Funkce domu dětí a mládeže v celoživotním vzdělávání: magisterská práce*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci
- Kratochvílová, R. (2008). *Evropská unie a vzdělávání: magisterská práce*. Brno: Masarykova univerzita.

- Liessmann, Konrad Paul. (2008). *Teorie nevzdělanosti, omyly společnosti vědění*. Praha: Academia, 127 s.
- Merriam, S. B. & Bierema, L. L. (2014). *Adult learning: linking theory and practice*.
- Palán, Z. (2002). *Výkladový slovník lidské zdroje: výchova, vzdělávání, péče, řízení*. Praha: Academia.
- Petrusek, Miloslav. (2006). *Společnost pozdní doby*. Praha: Sociologické nakladatelství SLON, 459 s.
- Rabušicová, M. & Rabušic, L. (2008). *Učíme se po celý život? o vzdělávání dospělých v České republice*. Brno: MU.
- Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1720/2006/ES
- Sedláček, M. (2014 a). *Případová studie*. In R. Švaříček, K. Šedřová et al. *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách* (s. 96–112). Praha: Portál
- Šerák, M. (2009). *Zájmové vzdělávání dospělých*. Praha: Portál
- Veteška, J. & Tureckiová M. (2008). *Kompetence ve vzdělávání*. Praha: Grada.
- Yin, R.K. (2014). *Case study research: Design and methods*. Los Angeles: Sage

Seznam internetových zdrojů

Building inclusive knowledge societies. (2014). *A review of UNESCO's action in implementing the WSIS outcomes*. Advance version. Citováno dne 11.srpna 2017. Dostupné z: <https://www.itu.int/net/wsis/review/inc/docs/ralfreports/WSIS10_A LF_Reporting-UNESCO.pdf>.

ČSÚ. (2018). *Klasifikace oborů vzdělávání (CZ-ISCED-F 2013)*. Citováno 12. března 2018. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/klasifikace-oboru-vzdelani-cz-isced-f-2013>

ČSÚ. (2018). *Klasifikace vzdělávání ISCED*. Citováno 29. března 2018. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/klasifikace_vzdelani_cz_isced_2011

DZS. (2018). *ECVET – Analýza jednotek výsledků učení*. Citováno 13. březen 2018. Dostupné z: <http://www.dzs.cz/cz/ecvet/analyza-jednotek-vysledku-uceni/>

DZS. (2018). *ECVET*. Citováno 13. března 2018. Dostupné z: <http://www.dzs.cz/cz/ecvet/narodni-tym-expertu-ecvet/>

DZS. (2018). *Internacionalizace škol v aktivitách DZS*. Citováno 28. března 2018.

Dostupné z: http://kap-stredocesky.cz/upload/dokumenty/2017/10/internacionalizace_skol_v_aktivitach_DZS.pdf

DZS. (2018). *Mezinárodní vzdělávání v obrazech a číslech*. Citováno 17. března 2018.

Dostupné z: http://www.naerasmusplus.cz/file/4125/dzs_v-cislech.pdf

DZS. (2018). *O DZS*. Citováno 3. března 2018. Dostupné z: <http://www.dzs.cz/cz/o-dzs/>

DZS. (2018). *Programy DZS*. Citováno 5. března 2018. Dostupné z: <http://www.dzs.cz/cz/programy-dzs/>

DZS. (2018). *Projekty DZS*. Citováno 5. března 2018. Dostupné z:
<http://www.dzs.cz/cz/programy-dzs/>

DZS. (2018). *Seminář pro žadatele v rámci Výzvy 2018*. Citováno 17. března 2018.
Dostupné z: [http://www.naerasmusplus.cz/cz/mobilita-osob-odborne-
vzdelavani/dokumenty/](http://www.naerasmusplus.cz/cz/mobilita-osob-odborne-vzdelavani/dokumenty/)

DZVR. (2007). *Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje výchovně vzdělávací soustavy České republiky*. Citováno 5. února 2018. Dostupné z:
[http://www.msmt.cz/ministerstvo/dlouhodoby-zamer-vzdelavani-a-rozvoje-
vzdelavaci-soustavy-cr](http://www.msmt.cz/ministerstvo/dlouhodoby-zamer-vzdelavani-a-rozvoje-vzdelavaci-soustavy-cr)

Erasmus+. (2018). *Erasmus+*. Citováno 5. března 2018. Dostupné z:
<http://www.naerasmusplus.cz/cz/o-programu/>

Erasmus+. (2018). *Erasmus+. Příručka k programu*. Citováno 17. března 2018.
Dostupné z: [https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-
plus/sites/erasmusplus2/files/erasmus-plus-programme-guide2_cs.pdf](https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/sites/erasmusplus2/files/erasmus-plus-programme-guide2_cs.pdf)

Erasmus+. (2018). *Kompendium schválených projektů 2017*. Citováno 19. března 2018. Dostupné z:
[http://www.naerasmusplus.cz/file/4010/DZS_Kompendium_2017%20na%20web
.pdf](http://www.naerasmusplus.cz/file/4010/DZS_Kompendium_2017%20na%20web.pdf)

Erasmus+. (2018). *O programu*. Citováno 17. března 2018. Dostupné z:
<http://www.naerasmusplus.cz/cz/o-programu/>

Erasmus+. (2018). *Programme guide*. Citováno 13. března 2018. Dostupné z:
[http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/programme-
guide/introduction/how-to-read-programme-guide](http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/programme-guide/introduction/how-to-read-programme-guide)

- Erasmus+. (2018). *Projekty mobility osob/Mládež*. Citováno 5. března 2018. Dostupné z: <http://www.naerasmusplus.cz/cz/mobilita-osob-mladez/vymeny-mladeze/>
- Erasmus+. (2018). *Příručka k programu*. Citováno 13. března 2018. Dostupné z: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/sites/erasmusplus2/files/erasmus-plus-programme-guide2_cs.pdf
- Erasmus+.(2018). *LLP statistiky 2007-2013*. Citováno 17.března 2018. Dostupné z: http://www.naerasmusplus.cz/file/645/llp_statistiky_2007-2013.pdf
- Erasmus+.(2018). *Studie*. Citováno 5. března 2018. Dostupné z: <http://www.naerasmusplus.cz/cz/o-programu/studie/>
- Eropass. (2018). *Europass*. Citováno 17. března 2018. Dostupné z: <http://www.europass.cz>
- EU for journalist. (2017). *Uznávání kvalifikací*. Citováno dne 6. listopadu 2017. Dostupný z <http://www.eu4journalists.eu>
- Europa. (2018). *Evropský portál pro mládež*. Citováno 17.března 2018. Dostupné z: <https://clanky.rvp.cz/clanek/c/O/20161/jaky-je-rozdil-mezi-isced-a-eqf-.html/>
- Europass. (2018). *Europass mobilita*. Citováno 17.března 2018. Dostupné z: <http://www.europass.cz/wp-content/uploads/Mobilita-Špáta-česky.pdf>
- Euroskop. (2018). *Smlouva o Evropské Unii*. Citováno 9. března 2018. Dostupné z: http://www.euroskop.cz/gallery/2/758-smlouva_o_eu_puvodni_verze.pdf
- Euroskop. (2018). *Já a EU*. Citováno 1. března 2018. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/605/sekce/formality-pro-studium-v-jine-zemi-eu/>
- Memorandum. (2000). *Memorandum o celoživotním učení*. Citováno 15. listopadu 2017. Dostupné z: <http://old.nvf.cz/archiv/memorandum/obsah.htm>

MŠMT. (2018). *Schéma vzdělávacího systému České republiky ve školním / akademickém roce 2013/2014*. Citováno 16. února 2018. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/file/37376>

MŠMT. (2018). *Školský zákon ve znění účinném od 1.9.2017 do 31.8.2018*. Citováno 5. března 2018. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/dokumenty-3/skolsky-zakon-ve-zneni-ucinnem-od-1-9-2017-do-31-8-2018>

NSK. (2018). *Národní soustava kvalifikací*. Citováno 13. března 2018. Dostupné z: <https://www.narodnikvalifikace.cz>

NUV. (2018). *ECVET*. Citováno 12. března 2018. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/projekty/ecvet>

NUV. (2018). *EQF – úrovně kvalifikací*. Citováno 17. března 2018. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/eqf/urovne-kvalifikaci>

NUV. (2018). *EQF*. Citováno 17. března 2018. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/eqf/evropske-nastroje-na-podporu-mobility>

NUV. (2018). *EQF*. Citováno 17. března 2018. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/eqf>

NUV. (2018). *Rámcový vzdělávací program pro gymnázia*. Citováno 8. března 2018. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/file/159>

NUV. (2018). *Rámcový vzdělávací program pro střední školy*. Citováno 8. března 2018. Dostupné z: <http://zpd.nuov.cz/RVP/E/RVP%202951E01%20Potravinarska%20vyroba.pdf>

NUV. (2018). *RVP. Metodický portál*. Citováno 17. března 2018. Dostupné z: <https://clanky.rvp.cz/clanek/c/O/20161/jaky-je-rozdil-mezi-isced-a-eqf-.html/>

OPRLZ. (2003). *Operační program Rozvoj lidských zdrojů období 2004-2006*. Citováno 5. února 2018. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/strukturalni-fondy-1/operacni-program-rozvoj-lidskych-zdroju>

- RVP. (2018). *Jaký je rozdíl mezi ISCED a EQF?* Citováno 17. března 2018.
Dostupné z: <https://clanky.rvp.cz/clanek/c/O/20161/jaky-je-rozdil-mezi-isced-a-eqf-.html/>
- SRLZ. (2003). *Strategie rozvoje lidských zdrojů pro Českou republiku: Strategy of human resources development for the Czech republic.* Citováno 5. února 2018..
Dostupné z: https://www.esfcr.cz/files/clanky/1291/Strategie_RLZ.pdf
- SŠM. (2018). *Projekty.* Citováno 31. března 2018. Dostupné z:
<http://www.mendelova-stredni.cz/soucast-ekonomika/projekty/aktualni-projekty/zahranicni-staze-erasmus-studenti.html>
- SŠM. (2018). *Úřední deska.* Citováno 31. března 2018. Dostupné z:
<https://www.google.com/search?client=safari&rls=en&q=S%C5%A0+Mendelova&ie=UTF-8&oe=UTF-8>
- Strategie2020. (2014). *Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020.* Citováno 5. února 2018. Dostupné z:
http://www.vzdelavani2020.cz/images_obsah/dokumenty/strategie_2020_web.pdf
- Study in the Czech Republic. (2018). *Experience studying in the heart of Europe.* Citováno 5. března 2018. Dostupné z: <https://www.studyin.cz>
- Učení: Dosažitelný poklad. (1996). *Learning: the treasure within.* Highlights. Učení: Dosažitelný poklad. 1996. *Learning: the treasure within.* Highlights. Citováno dne 11. srpna 2017. Dostupné z: http://www.unesco.org/education/pdf/DELORS_E.PDF.
- Unesco. (1996). *Learning: The treasure within.* Citováno 29. března 2018. Dostupné z: <http://unesdoc.unesco.org/images/0010/001095/109590eo.pdf>

ZVRVS. (2014). *Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období 2015-2020*. Citováno 5. února 2018. Dostupné z:
http://www.msmt.cz/file/35188_1_1/

Seznam zkratk

CV	Curriculum vitae
CŽV	celoživotní vzdělávání
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DZS	Dům zahraniční spolupráce
DZVR	Dlouhodobý záměr rozvoje vzdělávání a rozvoje výchovně vzdělávací soustavy v ČR
ECDL	European Computer Driving Licence
ECTS	European Credit Transfer System
ECVET	European Credit for vocational education training
EHP	Evropský hospodářský prostor
ENQA	Evropské sdružení pro zajišťování kvality ve vysokoškolském vzdělávání
EQAR	Evropský registr agentur zabezpečujících kvalitu
EQAVET	European quality assurance in vocational education and training
EQF	European qualification framework
EU	Evropská unie
EUN	European Schoolnet
ISCED	International standard classification on education
ITC	informační a komunikační technologie
JUV	jednotka výsledků učení
LLP	Lifelong learning programme
MSŠ	Mendelova střední škola

MŠ mateřské školy
MŠMT Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
NAEP Národní agentura pro evropské vzdělávací programy
NCE Národní centrum Europass
NDR Německá demokratická republika
NUV Národní ústav vzdělávání
NVP národní vzdělávací program
ODL distanční vzdělávání
OECD Organisation for Economic Co-operation and Development
OECS Organization of Eastern Caribbean States
OPRLZ Operační program Rozvoje lidských zdrojů
OSN Organizace spojených národů
PIAAC Programme for International Assessment of Adult Competencies
RVP Rámcový vzdělávací program
RVP GV Rámcový vzdělávací program pro gymnaziální vzdělávání
RVP PV Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání
RVP SOV Rámcový vzdělávací program pro střední odborné vzdělávání
RVP ZV Rámcový vzdělávací program základní vzdělávání
SOŠ střední odborná škola
SRLZ Strategie rozvoje lidských zdrojů
SSSR Svaz sovětský socialistických republik
SŠ střední škola
ŠVP Školní vzdělávací program
TCA Transnational Cooperation Activities between National Agencies
TV televize

UNESCO United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization

WSIS World Summit on the Information Society

ZŠ základní školy

ZUŠ základní umělecké školy

ZVRVS Záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy

Seznam obrázku

- Obrázek č. 1: Dolores – Pilíře CŽV
- Obrázek č. 2: Etapy celoživotního vzdělávání
- Obrázek č. 3: Typy celoživotního vzdělávání
- Obrázek č. 4: Systém kurikulárních dokumentů v ČR
- Obrázek č. 5: Kategorizace klíčové akce KA1
- Obrázek č. 6: KA1 – odborné vzdělávání a příprava
- Obrázek č. 7: Typy mobilit
- Obrázek č. 8: KA2
- Obrázek č. 9: Celkový počet podpořených SOŠ v letech 2014–2016

Seznam schémat

Schéma č. 1: Vzdělávacího systému v ČR

Schéma č. 2: Vznik a vývoj Domu zahraniční spolupráce

Seznam tabulek

- Tabulka č. 1: Šablona jednotky výsledků učení
- Tabulka č. 2: Šablona hodnotícího formuláře
- Tabulka č. 3: Systém kódování úrovně vzdělávání podle klasifikace
ISCED z roku 2011
- Tabulka č. 4: Úrovně kvalifikací EQF
- Tabulka č. 5: Přehled realizovaných programů a podprogramů
v jednotlivých obdobích
- Tabulka č. 6: Rozdělení programu ERASMUS +
- Tabulka č. 7: Programové země
- Tabulka č. 8: Kvalifikační rámec EQF 4
- Tabulka č. 9: Žáci středních odborných škol vyjíždějících na zahraniční
pobyty v letech 2014-2016

Seznam příloh

Příloha č.1 - Klasifikace oborů vzdělávání (CZ-ISCED 2013) – systematická část

Příloha č.2 - Hodnotící formulář ECVET

Příloha č. 3 - Certifikát SŠM

Příloha č. 4 - Europass

Příloha č. 1

00	Programy a kvalifikace – všeobecné vzdělání
000	Programy a kvalifikace – všeobecné vzdělání – obory d. n.
0000	Programy a kvalifikace – všeobecné vzdělání – obory d. n.
001	Základní programy a kvalifikace
0011	Základní programy a kvalifikace
002	Čtenářská a numerická gramotnost
0021	Čtenářská a numerická gramotnost
003	Osobní dovednosti a rozvoj
0031	Osobní dovednosti a rozvoj
009	Programy a kvalifikace – všeobecné vzdělání – obory j. n.
0099	Programy a kvalifikace – všeobecné vzdělání – obory j. n.
01	Vzdělávání a výchova
011	Vzdělávání a výchova
0110	Vzdělávání a výchova – obory d. n.
0111	Pedagogika
0112	Příprava učitelů pro předškolní vzdělávání a výchovu
0113	Příprava učitelů bez předmětové specializace
0114	Příprava učitelů s předmětovou specializací
0119	Vzdělávání a výchova – obory j. n.
018	Interdisciplinární programy a kvalifikace zahrnující vzdělávání a výchovu
0188	Interdisciplinární programy a kvalifikace zahrnující vzdělávání a výchovu
02	Umění a humanitní vědy
020	Umění a humanitní vědy – obory d. n.
0200	Umění a humanitní vědy – obory d. n.
021	Umění
0210	Umění – obory d. n.
0211	Audiovizuální technika a mediální produkce
0212	Móda, interiérový a průmyslový design
0213	Výtvarné umění
0214	Umělecká řemesla
0215	Hudební a scénické umění
0219	Umění – obory j. n.
022	Humanitní vědy (kromě jazyků)
0220	Humanitní vědy (kromě jazyků) – obory d. n.
0221	Náboženství a teologie

- 0222 Historie a archeologie
- 0223 Filozofie a etika
- 0229 Humanitní vědy (kromě jazyků) – obory j. n.
- 023 Jazyky
- 0230 Jazyky – obory d. n.
- 0231 Osvojování si jazyka
- 0232 Literatura a lingvistika
- 0239 Jazyky – obory j. n.
- 028 Interdisciplinární programy a kvalifikace zahrnující umění a humanitní vědy
- 0288 Interdisciplinární programy a kvalifikace zahrnující umění a humanitní vědy
- 029 Umění a humanitní vědy – obory j. n.
- 0299 Umění a humanitní vědy – obory j. n.

03 Společenské vědy, žurnalistika a informační vědy

- 030 Společenské vědy, žurnalistika a informační vědy – obory d. n.
- 0300 Společenské vědy, žurnalistika a informační vědy – obory d. n.
- 031 Společenské vědy a vědy o lidském chování
- 0310 Společenské vědy a vědy o lidském chování – obory d. n.
- 0311 Ekonomie
- 0312 Politické vědy a občanská výchova
- 0313 Psychologie
- 0314 Sociologie a kulturologie
- 0319 Společenské vědy a vědy o lidském chování – obory j. n.
- 032 Žurnalistika a informační vědy
- 0320 Žurnalistika a informační vědy – obory d. n.
- 0321 Žurnalistika a zpravodajství
- 0322 Knihovnictví, informační vědy a archivnictví
- 0329 Žurnalistika a informační vědy – obory j. n.
Interdisciplinární programy a kvalifikace zahrnující společenské vědy,
žurnalistiku a informační vědy
- 038 Interdisciplinární programy a kvalifikace zahrnující společenské vědy,
žurnalistiku a informační vědy
- 0388 Interdisciplinární programy a kvalifikace zahrnující společenské vědy,
žurnalistiku a informační vědy
- 039 Společenské vědy, žurnalistika a informační vědy – obory j. n.
- 0399 Společenské vědy, žurnalistika a informační vědy – obory j. n.

04 Obchod, administrativa a právo

- 040 Obchod, administrativa a právo – obory d. n.
- 0400 Obchod, administrativa a právo – obory d. n.
- 041 Obchod a administrativa
- 0410 Obchod a administrativa – obory d. n.
- 0411 Účetnictví a daně

- 0412 Finance, bankovníctví a pojišťovnictví
- 0413 Management a správa
- 0414 Marketing a reklama
- 0415 Sekretářské a kancelářské práce
- 0416 Velkoobchod a maloobchod
- 0417 Pracovní dovednosti
- 0419 Obchod a administrativa – obory j. n.
- 042 Právo
- 0421 Právo
- 048 Interdisciplinární programy a kvalifikace zahrnující obchod, administrativu a právo
- 0488 Interdisciplinární programy a kvalifikace zahrnující obchod, administrativu a právo
- 049 Obchod, administrativa a právo – obory j. n.
- 0499 Obchod, administrativa a právo – obory j. n.

- 05 Přírodní vědy, matematika a statistika**
- 050 Přírodní vědy, matematika a statistika – obory d. n.
- 0500 Přírodní vědy, matematika a statistika – obory d. n.
- 051 Biologické a příbuzné vědy
- 0510 Biologické a příbuzné vědy – obory d. n.
- 0511 Biologie
- 0512 Biochemie
- 0519 Biologické a příbuzné vědy – obory j. n.
- 052 Životní prostředí
- 0520 Životní prostředí – obory d. n.
- 0521 Vědy o životním prostředí
- 0522 Přírodní prostředí a ochrana přírody
- 0529 Životní prostředí – obory j. n.
- 053 Vědy o neživé přírodě
- 0530 Vědy o neživé přírodě – obory d. n.
- 0531 Chemie
- 0532 Vědy o Zemi
- 0533 Fyzika
- 0539 Vědy o neživé přírodě – obory j. n.
- 054 Matematika a statistika
- 0540 Matematika a statistika – obory d. n.
- 0541 Matematika
- 0542 Statistika
- 058 Interdisciplinární programy a kvalifikace zahrnující přírodní vědy, matematiku a statistiku

0588	Interdisciplinární programy a kvalifikace zahrnující přírodní vědy, matematiku a statistiku
059	Přírodní vědy, matematika a statistika – obory j. n.
0599	Přírodní vědy, matematika a statistika – obory j. n.
06	Informační a komunikační technologie (ICT)
061	Informační a komunikační technologie (ICT)
0610	Informační a komunikační technologie (ICT) – obory d. n.
0611	Používání počítačů
0612	Návrhy a správa databází a sítí
0613	Vývoj a analýzy softwaru a aplikací
0619	Informační a komunikační technologie (ICT) – obory j. n.
068	Interdisciplinární programy a kvalifikace zahrnující informační a komunikační technologie (ICT)
0688	Interdisciplinární programy a kvalifikace zahrnující informační a komunikační technologie (ICT)
07	Technika, výroba a stavebnictví
070	Technika, výroba a stavebnictví – obory d. n.
0700	Technika, výroba a stavebnictví – obory d. n.
071	Inženýrství a strojírenství
0710	Inženýrství a strojírenství – obory d. n.
0711	Chemické inženýrství a technologie
0712	Technologie ochrany životního prostředí
0713	Elektrotechnika a energetika
0714	Elektronika a automatizace
0715	Mechanika a kovovýroba
0716	Motorová vozidla, lodě a letadla
0719	Inženýrství a strojírenství – obory j. n.
072	Výroba a zpracování
0720	Výroba a zpracování – obory d. n.
0721	Výroba a zpracování potravin
0722	Výroba a zpracování materiálů (sklo, papír, plasty a dřevo)
0723	Výroba a zpracování textilních výrobků (oděvy, obuv a kožené výrobky)
0724	Těžba a dobývání
0729	Výroba a zpracování – obory j. n.
073	Architektura a stavebnictví
0730	Architektura a stavebnictví – obory d. n.
0731	Architektura a urbanismus
0732	Stavebnictví a stavební inženýrství
078	Interdisciplinární programy a kvalifikace zahrnující techniku, výrobu a stavebnictví

- 0788 Interdisciplinární programy a kvalifikace zahrnující techniku, výrobu a stavebnictví
- 079 Technika, výroba a stavebnictví – obory j. n.
- 0799 Technika, výroba a stavebnictví – obory j. n.

08 Zemědělství, lesnictví, rybářství a veterinářství

- 080 Zemědělství, lesnictví, rybářství a veterinářství – obory d. n.
- 0800 Zemědělství, lesnictví, rybářství a veterinářství – obory d. n.
- 081 Zemědělství
- 0810 Zemědělství – obory d. n.
- 0811 Rostlinná a živočišná výroba
- 0812 Zahradnictví
- 0819 Zemědělství – obory j. n.
- 082 Lesnictví
- 0821 Lesnictví
- 083 Rybářství
- 0831 Rybářství
- 084 Veterinářství
- 0841 Veterinářství
- 088 Interdisciplinární programy a kvalifikace zahrnující zemědělství, lesnictví, rybářství a veterinářství
- 0888 Interdisciplinární programy a kvalifikace zahrnující zemědělství, lesnictví, rybářství a veterinářství
- 089 Zemědělství, lesnictví, rybářství a veterinářství – obory j. n.
- 0899 Zemědělství, lesnictví, rybářství a veterinářství – obory j. n.

09 Zdravotní a sociální péče, péče o příznivé životní podmínky

- 090 Zdravotní a sociální péče, péče o příznivé životní podmínky – obory d. n.
- 0900 Zdravotní a sociální péče, péče o příznivé životní podmínky – obory d. n.
- 091 Zdravotní péče
- 0910 Zdravotní péče – obory d. n.
- 0911 Stomatologie
- 0912 Humánní medicína
- 0913 Ošetřovatelství a porodní asistentství
- 0914 Lékařská diagnostika a léčebné techniky
- 0915 Terapie a rehabilitace
- 0916 Farmacie
- 0917 Tradiční a alternativní medicína a terapie
- 0919 Zdravotní péče – obory j. n.
- 092 Sociální péče, péče o příznivé životní podmínky
- 0920 Sociální péče, péče o příznivé životní podmínky – obory d. n.

0921	Péče o seniory a zdravotně postižené dospělé osoby
0922	Péče o děti a mládež
0923	Sociální práce a poradenství
0929	Sociální péče, péče o příznivé životní podmínky – obory j. n. Interdisciplinární programy a kvalifikace zahrnující zdravotní a sociální péči,
098	péči o příznivé životní podmínky Interdisciplinární programy a kvalifikace zahrnující zdravotní a sociální péči,
0988	péči o příznivé životní podmínky
099	Zdravotní a sociální péče, péče o příznivé životní podmínky – obory j. n.
0999	Zdravotní a sociální péče, péče o příznivé životní podmínky – obory j. n.

10 Služby

100	Služby – obory d. n.
1000	Služby – obory d. n.
101	Služby pro osobní potřebu
1010	Služby pro osobní potřebu – obory d. n.
1011	Služby pro domácnost
1012	Kadeřnické a kosmetické služby
1013	Hotelnictví, restaurátérství a catering
1014	Sporty
1015	Cestování, turismus a volný čas
1019	Služby pro osobní potřebu – obory j. n.
102	Hygiena a ochrana zdraví při práci
1020	Hygiena a ochrana zdraví při práci – obory d. n.
1021	Veřejná hygiena
1022	Bezpečnost a ochrana zdraví při práci
1029	Hygiena a ochrana zdraví při práci – obory j. n.
103	Bezpečnostní služby
1030	Bezpečnostní služby – obory d. n.
1031	Vojsko a obrana
1032	Ochrana osob a majetku
1039	Bezpečnostní služby – obory j. n.
104	Přepravní služby a spoje
1041	Přepravní služby a spoje
108	Interdisciplinární programy a kvalifikace zahrnující služby
1088	Interdisciplinární programy a kvalifikace zahrnující služby
109	Služby – obory j. n.
1099	Služby – obory j. n.

99 Obor neznámý

999	Obor neznámý
-----	--------------

Příloha č. 2

Návrh šablony hodnoticího záznamu (Personal Transcript)

Název jednotky výsledků učení: Zhotovení sukně

Jméno žáka:

Hodnoticí úkoly a kritéria	Vykonal/a pod dohledem	Vykonal/a samostatně	Splnil/a (datum a podpis)	Nesplnil/a (datum a podpis)
Zhotoví módní návrh sukně v souladu s módními trendy <ul style="list-style-type: none"> znázorní technikou kresby 3 stylově a barevně odlišné skici návrhu oděvu vytvoří technický náčrt (siluetu, pohled na přední a zadní díl, detaily, vnitřní vypracování) pro jeden návrh modelu 				
Správně zhotoví základní konstrukci sukně <ul style="list-style-type: none"> vytvoří konstrukční síť a ověří vhodnost konstrukce 				
Provede modelářskou úpravu základního stříhu (mechanicky nebo na PC) <ul style="list-style-type: none"> vykreslí obrysy jednotlivých dílů, vyznačí potřebné značky vytvoří potřebné dílenské stříhové šablony dílů nastříhá jednotlivé díly 				
Ovládá speciální šicí stroje a pomůcky pro zhotovení sukně <ul style="list-style-type: none"> sešije jednotlivé díly, dodržuje šířku švové záložky, používá různé druhy švů dodržuje základní pravidla pro obsluhu a údržbu strojů 				
Srozumitelně představí výsledek své činnosti <ul style="list-style-type: none"> používá správné odborné termíny v daném cizím jazyce 				
Při realizaci dodržuje bezpečnost práce a dodržuje zásady ekonomického jednání.				
Dodrží správných technologický postup.				
Všechny dílčí činnosti provádí pečlivě, přesně a v odpovídající rychlosti.				

Jméno a podpis zástupce přijímající organizace, který je zodpovědný za hodnocení:

Podpis žáka:

Datum a razítko přijímající organizace:

Aktualizovaný návrh šablony pro tvorbu jednotku výsledků učení a hodnoticí záznam.

Výslednou podobu obou dokumentů je možné přizpůsobit potřebám každého partnerství a daného oboru.

Název jednotky výsledků učení	ZHOTOVENÍ DÁMSKÉ SUKNĚ
Název kvalifikace/ oboru, k němuž se jednotka vztahuje	31-051-M Oděvní návrhář a modelář 82-41-M/07 Modelářství a návrhářství oděvů 31-43-M/01 Oděvnictví 82-41-N/08 Oděvní návrhářství https://www.narodnikvalifikace.cz/
Úroveň EQF	4
Délka (počet hodin)	10 dnů
Očekávané výsledky učení (znalosti, dovednosti, samostatnost a odpovědnost)	Účastník mobility: <ul style="list-style-type: none"> • zhotovuje módní návrh sukně s využitím inspiračních zdrojů • zhotovuje základní konstrukci sukně (mechanicky nebo na PC) • provádí modelářskou úpravu základního střihu (mechanicky nebo na PC) • volí vhodnou technologii pro realizaci sukně • ovládá speciální šicí stroje a pomůcky pro zhotovení sukně

Příloha č. 3

Dům zahraniční spolupráce (dále „národní agentura“) uděluje Erasmus+ Certifikát mobility v odborném vzdělávání a přípravě č. 2017-1-CZ01-KA109-035828 v programu Erasmus+ organizací

Mendelova střední škola, Nový Jičín, příspěvková organizace
zastoupené
PhDr. Renatou Važanskou

na období od 1. 1. 2018 do 31. 12. 2020

Tento certifikát uznává provozní kapacitu tohoto subjektu řídit vysoce kvalitní projekty mobility a oceňuje jeho úsilí o dosažení vyšší míry internacionalizace při odborném vzdělávání a přípravě prostřednictvím programu Erasmus+ a tomuto úsilí napomáhá. Erasmus+ Certifikát mobility v odborném vzdělávání a přípravě rovněž uznává vysokou kvalitu předchozích projektů mobility, dlouhodobý závazek soustavně zdokonalovat mobilitu a strategický přístup organizace k začleňování mezinárodní mobility do svých činností.

Tento certifikát umožňuje výše zmíněnému subjektu podávat zjednodušené žádosti v rámci ročních obecných výzev v rámci programu Erasmus+.

Subjekt souhlasí s tím, že bude dodržovat ustanovení vymezená ve výzvě pro Erasmus+ Certifikát mobility v odborném vzdělávání a přípravě a že bude plnit závazky, které uvedl v žádosti o certifikát. Obecně souhlasí s tím, že učiní vše, co bude v jeho možnostech, aby zaručil vysokou kvalitu při organizování mobility v odborném vzdělávání a přípravě v souladu s Příručkou k programu Erasmus+ a podmínkami stanovenými v příslušných grantových smlouvách, smlouvách o učení a závazcích kvality.

Datum: 25. 9. 2017 Místo: Praha

Ing. Dana Petrova
Ředitelka národní agentury

Podpis:

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'D. Petrova', written over a horizontal line.

Dům zahraniční spolupráce

Na Poříčí 1035/4, 110 00 Praha 1
IČO: 61386839
-17-

Příloha č. 4

Držitel dokumentu

1 PŘÍJMENÍ * ŠPÁTA

4 DATUM NAROZENÍ 25 02 1978

dd mm rrrr

Vydávající organizace

6 NÁZEV ORGANIZACE * Vyšší odborná škola cestovního ruchu

Vysílající partner

9 NÁZEV A ADRESA *

Vyšší odborná škola cestovního ruchu Horní 13 500 03 Hradec Králové 1
Česká republika

2 JMÉNO * DUŠAN

5 STÁTNÍ PŘÍSLUŠNOST/I česká

7 ČÍSLO DOKUMENTU * CZ/00/2000/0357/001/IT/10

3 ADRESA

Zimní 19 566 01 Vysoké Mýto Česká republika

8 DATUM VYDÁNÍ * 17 04 2000

dd mm rrrr

10 RAZÍTKO A/NEBO PODPIS

12 TELEFON +420 383 412 212

14 E-MAIL sekretariat@voš.hk

16 RAZÍTKO A/NEBO PODPIS

18 TELEFON +39 070 284 200

20 E-MAIL coordinatore@ialemiliaromagna.it

Europass - Mobilita

11 PŘÍJMENÍ A JMÉNO REFERENČNÍ OSOBY / MENTORA * Havlová Kateřina

13 TITUL/FUNKCE Mgr. / ředitelka

Přijímající partner

15 NÁZEV A ADRESA *

Scuola di Ristorazione e Alberghiera di Cesenatico Via Bragia 41028
Serramazzoni Italia

17 PŘÍJMENÍ A JMÉNO REFERENČNÍ OSOBY / MENTORA * Capasso Michele

19 TITUL/FUNKCE MBA / coordinator

* Kolonky označené hvězdičkou jsou povinné.

Europass – Mobilita je standardní evropský dokument, ve kterém jsou uvedeny podrobné údaje o obsahu a výstupech – z hlediska schopností a dovedností či akademických výsledků – určitého období, které držitel bez ohledu na věk, vzdělání a pracovní postavení strávil v jiné evropské zemi (země EU/ESVO/EEA) za účelem učení.

© Evropská unie, 2005–2017 | europass.cedefop.europa.eu Strana 1/3

Popis studijního pobytu / pracovní stáže v rámci mobility

21 CÍL MOBILITY * Absolvování zahraniční praktické výuky v oblasti cestovního ruchu.

- . 22 VZDĚLÁVACÍ PROGRAM / AKTIVITA, V JEJÍMŽ RÁMCI MOBILITA PROBĚHLA
Odborné vzdělání a příprava – Cestovní ruch
- . 23 PŘÍSLUŠNÝ KOMUNITÁRNÍ PROGRAM NEBO PROGRAM MOBILIT Erasmus +:
Klíčová akce 1: mobilita žáků a pracovníků v OVP (KA 102) DÉLKA
MOBILITY

24OD* 15 02 2000 25DO* 15 04 2000

Europass - Mobilita

||||| _ _ _ _ _
dd mm rrrr

Dovednosti získané během mobility

dd mm rrrr

26A VYKONÁVANÉ ČINNOSTI/ÚKOLY * Osvojení si praktických dovedností v provozu Hotelu Villas, Costa Rei: práce na recepci, zajištění provozu a stravování,

vykonávání související administrativní činnosti.

27A ODBORNÉ DOVEDNOSTI

Poskytování základních recepčních služeb klientům hotelu (přijetí klienta, předání instrukcí, odhlášení klienta): ubytování hostů na základě rezervace, příprava prostor hotelového stravování na snídani formou bufetu, obsluha hotelových hostů v rámci hotelového stravování, vedení evidence hostů na hotelové snídani, přehled o administraci služeb poskytovaných hotelem nad rámec ceny ubytování a stravy.

28A JAZYKOVÉ DOVEDNOSTI

Rozvoj komunikačních dovedností v italském a anglickém jazyce, rozvoj slovní zásoby, výslovnosti a plynulosti projevu na úrovni B2: komunikace s klienty, přivítání klienta, ověření rezervace, sdělení detailů k ubytování klientovi, komunikace s personálem zajišťujícím hotelové stravování, k

omunikace s hosty v průběhu hotelové snídane.

29A POČÍTAČOVÉ DOVEDNOSTI Uživatelská znalost kancelářského softwaru:

znalost textového a tabulkového procesoru, znalost práce s elektronickou poštou, znalost rezervačního online systému.

30A **ORGANIZAČNÍ/MANAŽERSKÉ DOVEDNOSTI** Schopnost plánovat

efektivně čas.

31A **KOMUNIKAČNÍ DOVEDNOSTI** Schopnost komunikovat profesionálně: vyřizování klientských požadavků, klientský přístup.

32A **DALŠÍ DOVEDNOSTI** Ochota převzít osobní odpovědnost, ochota pracovat v noci a o víkendech.

33A **DATUM** * 34A **PODPIS REFERENČNÍ OSOBY / MENTORA** * 35A 15 04 2000

dd mm rrrr

* Kolonky označené hvězdičkou jsou povinné.

PODPIS DRŽITELE

||| _____ . _____ . _____ || _____ | _____

© Evropská unie, 2005–2017 | europass.cedefop.europa.eu

Strana 2/3